Griffier van de Staten

Geleidebrief informatief

Provincie Zeeland

Naam voorstel **15001364**	**Brief GS van 27 januari 2015 over zienswijze ontwerp-begroting 2015 en ontwerp-verordeningen GR Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta**		
Betreft vergadering	Provinciale Staten		13 februari 2015
	Commissie Ruimte, Ecologie en Water		27 februari 2015
Te verzenden aan	PS via SIS		
Verzenddatum	30 januari 2015		
Commissiegriffier	Alma van Wallenburg	0118 – 63 1265	ac.v.w.wallenburg@zeeland.nl
Statenadviseur	Simon de Visser	0118 – 63 15 94	s.de.visser@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar	Ronny de Troije	0118 – 63 15 99	mj.de.troije@zeeland..nl
Verantwoordelijk bestuurder	C.M.M. Schönknecht-Vermeulen		

Inhoudelijk	
Aanleiding	Vaststelling van ontwerp-begroting 2015 en drie ontwerp-verordeningen van de GR Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta door Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
Bevoegdheid	De bevoegdheid voor het indienen van een zienswijze ligt bij PS. Net als bij overige gemeenschappelijke regelingen wordt de begroting 2015 behandeld in de functionele commissie. De gebruikelijke procedure is dat de begroting van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta met het advies van de commissie voorgelegd wordt aan PS. Aangezien het Algemeen Bestuur op 6 maart 2015 de begroting vaststelt, kan in dit geval alleen het advies van de functionele commissie meegenomen worden.
Wat is het voorstel?	GS hebben op 2 december 2014 ingestemd met: • Ontwerp-financiële verordening; • Ontwerp-controle verordening; • Ontwerp-archiefverordening; • Ontwerp-begroting 2015. GS geven aan geen aanleiding te zien om nadere opmerkingen te maken over de drie ontwerp-verordeningen. De ontwerp-begroting 2015 GR Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta is een technisch-rekenkundige samenvoeging van de begrotingen van de GR De Grevelingen en GR Het Haringvliet. Er wordt op dit moment gewerkt aan een herijkte begroting 2015, waarin de eerder in de cie REW en PS gemaakte opmerkingen worden meegenomen over de:

	• verhouding in geld en activiteiten tussen natuur en recreatie; • wijze van besteding van de SNL-natuursubsidies • meerjarige ontwikkeling van de ontvangen afkoopsom van het Rijk voor het onderhoud worden meegenomen. Vaststelling van de herijkte begroting is voorzien op 18 juni 2015 in het AB van de GR Zuidwestelijke Delta. GS zien geen aanleiding tot het maken van nadere opmerkingen
Toelichting	
Kosten en dekking	In de begroting 2015 van de GR is rekening gehouden met een provinciale bijdrage van € 116.775
Overige informatie	. Behandeling van de herijkte begroting 2015 in het AB van de GR Zuidwestelijke Delta op 18 juni 2015 betekent een behandeling in de cie REW op 13 mei 2015 en in PS op 5 juni 2015.

15001364

Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

bericht op brief van:	.
uw kenmerk:	
ons kenmerk:	15000771
afdeling:	Financiën
bijlage(n):	3
behandeld door:	M.J. de Troije
doorkiesnummer:	(0118) 63 15 99
onderwerp:	Zienswijze ontwerp-begroting 2015 en ontwerp-verordeningen GR Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta

de voorzitter van Provinciale Staten
p.a. Statengriffie

PROVINCIE ZEELAND
AFD. SG AMBT.
AFD TERMIJN Goosse
DATUM 27 JAN. 2015
DOC.NR. 15001364
ZAAK NR.
CLASS.

verzonden: 27 JAN. 2015

Middelburg, 27 januari 2015

Geachte voorzitter,

Ons college heeft in zijn vergadering van 2 december 2014 met de ontwerp-begroting 2015 en drie ontwerp-verordeningen van de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta (GR) ingestemd. Het betreffen de ontwerp-financiële verordening, de ontwerp-controleverordening en de ontwerp-archiefverordening. Het Dagelijks Bestuur van de GR heeft deze ontwerp-begroting 2015 en de ontwerp-verordeningen voorlopig vastgesteld in hun vergadering van 5 december 2014.

Ter voldoening aan het gestelde in artikel 26 lid 3 en artikel 29 lid 1 van de GR zijn de drie ontwerp-verordeningen en de ontwerp-begroting 2015 voor een zienswijze aan ons college toegezonden. Door middel van deze brief doen wij u de ontwerp-documenten toekomen, opdat u aan ons college eventuele zienswijzen kenbaar kunt maken.

Wij verzoeken u de ontwerp-begroting 2015 en de drie ontwerp-verordeningen van de GR in de Commissie Ruimte, Ecologie en Water van 27 februari aanstaande te behandelen. Het Algemeen Bestuur van de GR is voornemens de ontwerp-begroting 2015 en de ontwerp-verordeningen definitief vast te stellen in hun vergadering van 6 maart 2015.

Per ontwerp-verordening geven wij u hierna onze zienswijze. De aanbiedingsbrief en ontwerp-verordeningen zijn als bijlage 1 bij deze brief opgenomen.

1. Ontwerp-financiële verordening

Het betreft een verplichte verordening voor een gemeenschappelijke regeling, waarin verantwoordelijkheden rondom het financiële beheer en de verantwoording daarover van de GR zijn vastgelegd. De nu voorliggende ontwerp-verordening voldoet aan de gestelde wettelijke eisen. Het Dagelijks Bestuur heeft aangegeven deze verordening 2-jaarlijks te actualiseren.

2. Ontwerp-controleverordening

Het betreft een verplichte verordening voor een gemeenschappelijke regeling, waarin verantwoordelijkheden rondom de verplichte externe accountantscontrole voor de GR zijn vastgelegd. De nu voorliggende ontwerp-verordening voldoet aan de gestelde wettelijke eisen.

3. Ontwerp-archiefverordening
Deze verordening regelt in hoofdzaak twee onderwerpen. Ten eerste regelt het de zorg die het dagelijks bestuur heeft voor de archieven in zijn algemeenheid. Ten tweede regelt deze verordening het beheer en het toezicht op de archiefbescheiden die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats. De nu voorliggende ontwerp-verordening voorziet hierin.

De drie ontwerp-verordeningen gaven ons college geen aanleiding om nadere opmerkingen te maken.

De ontwerp-begroting 2015 is als bijlage 2 bij deze brief opgenomen. Wij verzoeken u bij deze ontwerp-begroting de toelichtende brief van de directeur van G.Z.H. te betrekken (bijlage 3). In deze toelichting wordt aangekondigd dat er in het eerste kwartaal 2015 nog een herijkte begroting 2015 volgt aangezien de nu voorliggende ontwerp-begroting slechts een 'technisch-rekenkundige' samenvoeging van de begrotingen 2015 van GR De Grevelingen en GR Het Haringvliet is. In de herijkte begroting zal invulling worden gegeven aan de opmerkingen die eerder door uw Staten zijn gemaakt bij de ontwerp-begroting 2015 van GR Natuur- en recreatieschap De Grevelingen. Onder meer zal bij de herijking worden ingegaan op de opmerkingen over de verhouding in geld en activiteiten tussen natuur en recreatie, de wijze van besteding van de SNL-natuursubsidies en de meerjarige ontwikkeling van de ontvangen afkoopsom van het Rijk voor het onderhoud. De herijkte begroting 2015 zal vervolgens ook voor een zienswijze aan uw staten worden voorgelegd, zodat u kunt nagaan of aan de gemaakte opmerkingen invulling is gegeven.

Met inachtneming van deze toezegging van de aanstaande herijking van de begroting door de GR zien wij geen aanleiding tot het maken van nadere opmerkingen.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlage 1

14019229

Aan de colleges van gedeputeerde staten van deelnemende provincies en aan de colleges van burgemeester & wethouders van de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta

Contactpersoon	:	W.G. Verveerr	Ons kenmerk	:2014-499499629
Doorkiesnummer	:	010-2981017	Uw kenmerk	:
Betreft	:	- ontwerp-financiële verordening - ontwerp-controleverordening - ontwerp-archiefverordening	Bijlagen	:-3-

Schiedam, 10 december 2014

Geachte mevrouw, mijnheer,

Ter voldoening aan het gestelde in artikel 26 lid 3 Gemeenschappelijke Regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta, doe ik u hierbij de ontwerp-financiële verordening, de ontwerp-controleverordening en de ontwerp-archiefverordening van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta toekomen.

Deze ontwerp-verordeningen zijn door het Dagelijks Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta tijdens de vergadering van 5 december jl. behandeld en voorlopig vastgesteld.

Artikel 26 lid 3 geeft aan dat voordat een verordening wordt vastgesteld, deze voor een zienswijze wordt toegezonden aan gedeputeerde staten van de deelnemende provincies en burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

Wij zijn voornemens de onderhavige ontwerp-verordeningen ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta aan te bieden in de vergadering van 6 maart 2014.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta

mw. mr. C.T. Ploeger
bestuurssecretaris ai. G.Z-H

PROVINCIE ZEELAND
AFD. FIN AMBT.
AFD. TERMIJN R. de Troije
DATUM 12 DEC. 2014
DOC.NR. 14019229
ZAAK NR.
CLASS.

FINANCIËLE VERORDENING NATUUR- EN RECREATIESCHAP ZUIDWESTELIJKE DELTA

Het Algemeen Bestuur van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta;

Gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 17 oktober 2014;

Gelet op het bepaalde in de artikelen 28 tot en met 33 van de Gemeenschappelijke Regeling natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta;

Gelet op het gestelde in de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 13 oktober 2003, nummer IFLO2003/77278 inzake de gevolgen Wet dualisering provinciebestuur en de hieruit voor gemeenschappelijke regelingen voortvloeiende regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, in het vervolg BBV) ten aanzien van begroten en verantwoorden;

Gelet op het gestelde in de artikelen 5 en 8 van de (nog af te sluiten) Dienstverleningsovereenkomst tussen het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta en de provincie Zuid-Holland;

BESLUIT:

a. Vast te stellen de

FINANCIËLE VERORDENING NATUUR- EN RECREATIESCHAP ZUIDWESTELIJKE DELTA

I. Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

Algemeen Bestuur:	het Algemeen Bestuur van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Dagelijks Bestuur:	het Dagelijks Bestuur van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Schap:	het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
G.Z-H:	de Groenservice Zuid-Holland, een dienst van de Provincie Zuid-Holland, die op basis van de dienstverleningsovereenkomst van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta – Provincie Zuid-Holland diensten en producten verleent aan natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Rechtmatigheid	het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving inclusief besluitvorming Algemeen Bestuur
Doelmatigheid	de mate waarin de gewenste prestaties worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen
Doeltreffendheid	de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden gehaald
Programmabegroting	de begroting zoals omschreven in artikel 7 BBV
Programma	een geheel van producten en activiteiten om de beoogde doelstelling/maatschappelijke effecten te bereiken
Producten	de vertaling van de in het programma genoemde activiteiten
Bestuursrapportage	de rapportage over de voortgang van de beleidsvoorbereiding en –uitvoering ten aanzien van de in de begroting opgenomen budgetten en prestaties
Jaarstukken	de jaarrekening en het jaarverslag zoals in artikel 24 BBV aangegeven
Weerstandsvermogen	de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's zoals aangegeven in de artikelen 9 en 11 van het BBV
Treasury	het aangaan van leningen en het uitzetten van gelden onder toepassing van en in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in de Wet Fido en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

Artikel 2 Uitgangspunten

1. Voor de programmabegroting, de meerjarenraming, de jaarstukken, de productenraming en de productenrealisatie wordt een stelsel van baten en lasten gehanteerd.
2. De baten en de lasten van het begrotingsjaar worden in de begroting en de jaarstukken opgenomen, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden, onderscheidenlijk hebben geleid.

II. Hoofdstuk 2. BEGROTEN EN VERANTWOORDEN

Kaderstellen

Artikel 3 Programmabegroting

1. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur een programmabegroting zoals beschreven in artikel 7 van het BBV.
2. Op voorstel van het Dagelijks Bestuur stelt het Algemeen Bestuur een programma-indeling vast evenals de indicatoren per programma met betrekking tot de doelstelling, de beoogde maatschappelijke effecten en de wijze van realisatie van de doelstelling.
3. Bij iedere programmabegroting wordt een overzicht gegeven van de toedeling van de producten aan de programma's.
4. Het Algemeen Bestuur kan regels stellen die waarborgen dat de uitvoering van de programmabegroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.

Artikel 4 Vaststelling programmabegroting

1. De concept-programmabegroting voor het komende dienstjaar wordt uiterlijk 14 april, van het aan het begrotingsjaar voorafgaande jaar, in het Dagelijks Bestuur behandeld.
2. Conform het gestelde in artikel 28 van de gemeenschappelijke regeling natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta stelt het Algemeen Bestuur de programmabegroting voor 1 augustus vast.
3. Het Algemeen Bestuur autoriseert met het vaststellen van de programmabegroting de baten en lasten per programma.
4. Voor de totstandkoming van besluiten tot wijziging van de programmabegroting zijn de artikelen 28 tot en met 29 van de gemeenschappelijke regeling voor natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta van toepassing.

Artikel 5 Beheer programmabegroting

1. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de realisatie van de doelstelling en de maatschappelijke effecten, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid kunnen worden getoetst.
2. Ingevolge het bepaalde in artikel 17 en artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta berust het beheer van baten en lasten van het schap bij het Dagelijks Bestuur.
3. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat de lasten van de programma's zoals geautoriseerd in de (gewijzigde) programmabegroting niet worden overschreden.
4. Het financieel beheer wordt binnen de kaders van de dienstverleningsovereenkomst en de gemeenschappelijke regeling aan G.Z-H opgedragen. Voor de uitvoering van deze taak is de G.Z-H verantwoording verschuldigd aan het Dagelijks Bestuur.

Rapportage en Verantwoording

Artikel 6 Tussentijdse rapportage en informatie

1. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur periodiek over de realisatie van de programmabegroting van het schap. De rapportages vinden plaats in de vorm van ten minste één bestuursrapportage.
2. De bestuursrapportage wordt uiterlijk in het vierde kwartaal aan het Algemeen Bestuur aangeboden.
3. De inrichting van de bestuursrapportage sluit aan bij de programma-indeling van de programmabegroting.
4. De bestuursrapportage gaat in op afwijkingen, zowel wat betreft de baten en lasten, de doelstelling en als daar aanleiding voor is de maatschappelijke effecten teneinde het Algemeen Bestuur een goed beeld te geven van de voortgang van de geplande werkzaamheden en in staat te stellen tijdig bij te sturen.
5. Het gestelde in de artikelen 7 en 17 van de gemeenschappelijke regeling voor natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta met betrekking tot de toewijzing van bevoegdheden aan het Dagelijks en het Algemeen Bestuur is onverkort van toepassing.
6. De onder lid 5 bedoelde toewijzing van bevoegdheden geldt eveneens ten aanzien van het aangaan van nieuwe meerjarige verplichtingen inclusief het aangaan van leningen en het uitzetten van gelden (Treasury). Op voordracht van het Dagelijks Bestuur stelt het Algemeen Bestuur hiervoor beleid(skaders) vast, met inachtneming van de op dat moment geldende wet- en regelgeving.

Artikel 7 Jaarstukken

1. Het Dagelijks Bestuur legt conform het gestelde in het BBV verantwoording af aan het Algemeen Bestuur over het voorafgaand dienstjaar.
2. Ten einde de onder lid 1 bedoelde verantwoording mogelijk te maken worden concept-jaarstukken jaarlijks uiterlijk 14 april door het Dagelijks Bestuur behandeld.
3. De vaststelling van de jaarstukken geschiedt overigens conform het gestelde in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling voor natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta door het Algemeen Bestuur.

III. Hoofdstuk 3. FINANCIËLE POSITIE

Kaderstellen

Artikel 8 Financiële positie

Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat al het beleid waartoe het Algemeen Bestuur heeft besloten, in de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenramingen is opgenomen.

Artikel 9 Weerstandsvermogen en risico's

1. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur ten minste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) kadernota "Weerstandsvermogen".
2. Bij de programmabegroting en de jaarstukken neemt het Dagelijks Bestuur in de paragraaf Weerstandsvermogen en risico's de verplichte onderdelen op grond van art 11 van het BBV op.

Artikel 10 Treasury(statuut)

1. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur ten minste eenmaal in de vier jaar een (bijgesteld) "Treasurystatuut" aan.

2. Bij de programmabegroting doet het Dagelijks Bestuur in de paragraaf Financiering in ieder geval verslag van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. (zie art 13 BBV)

Artikel 11 Reserves en voorzieningen

1. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur ten minste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota "Reserves en voorzieningen" aan.
2. Bij de begroting en de jaarstukken geeft het Dagelijks Bestuur in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen tevens de stand van zaken van de voorziening Groot Onderhoud.

Artikel 12 Waardering en afschrijving vaste activa

1. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur ten minste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota "Investeringen, waarderingen en afschrijvingen" aan.
2. Bij de begroting en de jaarstukken geeft het Dagelijks Bestuur in de toelichting op de balans en exploitatiebegroting respectievelijk programmarekening de stand van zaken weer.

Artikel 13 Registratie bezittingen, activa en vermogen

1. Het Dagelijks Bestuur draagt ingevolge artikel 17 van de gemeenschappelijke regeling voor natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta zorg voor een actuele en volledige registratie van bezittingen. In de registratie worden ook opgenomen niet-geactiveerde kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde en de niet- of netto-geactiveerde investeringen in de openbare ruimte.
2. Het Algemeen Bestuur stelt regels op basis waarvan de registratie van de bezittingen en het vermogen van het schap systematisch worden gecontroleerd, met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de (debiteuren-)vorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen en de (crediteuren-)schulden jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 4 jaar. Voor dit doel wordt een Controleverordening door het Algemeen Bestuur vastgesteld.
3. Bij afwijkingen in de registratie van bezittingen neemt het Dagelijks Bestuur maatregelen voor herstel van de tekortkomingen. De resultaten van de controle en eventuele plannen van verbetering worden ter kennisgeving aan het Algemeen Bestuur aangeboden.

Artikel 14 Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het Algemeen Bestuur stelt jaarlijks een "Beheerplan groengebieden" op conform artikel 7 van de gemeenschappelijke regeling voor natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta.
2. Bij de begroting en de jaarstukken doet het Dagelijks Bestuur in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de voortgang van het geplande onderhoud.

IV. Hoofdstuk 5. FINANCIËLE ORGANISATIE EN ADMINISTRATIE

Artikel 15 Financiële organisatie en administratie

1. De financiële organisatie en administratie zijn ingevolge het gestelde daarover in de tussen het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta en de provincie Zuid-Holland afgesloten dienstverleningsovereenkomst opgedragen aan G.Z-H. Het Dagelijks Bestuur ziet hier op toe.
2. Onder administratie wordt verstaan het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de organisatie van het schap en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

3. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.
4. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat de inrichting en de werking van de financiële administratie voldoet aan het BBV en andere relevante wet- en regelgeving.

Artikel 16 Opening rekening ten name van natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

Het Dagelijks Bestuur kan G.Z-H machtigen om een rekening ten name van het schap bij de NV Bank Nederlandse Gemeenten en zo nodig bij andere bankinstellingen te openen.

Artikel 17 Frauderisicoverzekering

Ter voorkoming van geldelijk nadeel, ontstaan door verduistering of het op andere wijze verloren gaan van gelden of geldswaarden sluit het schap een frauderisicoverzekering af door toetreding als lid van de Frauderisico Onderlinge van Gemeenten gevestigd te Den Haag.

V SLOTBEPALINGEN

Artikel 18 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.

Artikel 19 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Financiële verordening natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta"

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

van **datum** te **plaats**

de voorzitter, de secretaris,

BIJLAGE Relevante BBV artikelen

Artikel 7

1. De begroting bestaat ten minste uit:

   a. de beleidsbegroting;
   b. de financiële begroting.

2. De beleidsbegroting bestaat ten minste uit:

   a. het programmaplan;
   b. de paragrafen.

3. De financiële begroting bestaat ten minste uit:

   a. het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
   b. de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Artikel 9

1. In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.

2. De begroting bevat ten minste de (voor het schap relevante) paragrafen.

Artikel 11

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

   a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk het schap beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
   b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:

   a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
   b. een inventarisatie van de risico's;
   c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Artikel 13

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Artikel 24

1. De jaarstukken bestaan ten minste uit:

   a. het jaarverslag;
   b. de jaarrekening.

2. Het jaarverslag bestaat ten minste uit:

   a. de programmaverantwoording;
   b. de paragrafen.

3. De jaarrekening bestaat uit:

a. het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting;
b. de balans en de toelichting;
c. de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

BIJLAGE Relevante BBV artikelen

Artikel 7

1. De begroting bestaat ten minste uit:

   a. de beleidsbegroting;
   b. de financiële begroting.

2. De beleidsbegroting bestaat ten minste uit:

   a. het programmaplan;
   b. de paragrafen.

3. De financiële begroting bestaat ten minste uit:

   a. het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
   b. de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Artikel 9

1. In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.

2. De begroting bevat ten minste de (voor het schap relevante) paragrafen.

Artikel 11

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

   a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk het schap beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
   b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:

   a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
   b. een inventarisatie van de risico's;
   c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Artikel 13

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Artikel 24

1. De jaarstukken bestaan ten minste uit:

   a. het jaarverslag;
   b. de jaarrekening.

2. Het jaarverslag bestaat ten minste uit:

   a. de programmaverantwoording;
   b. de paragrafen.

3. De jaarrekening bestaat uit:

   a. het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting;
   b. de balans en de toelichting;
   c. de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

ONTWERP

CONTROLEVERORDENING NATUUR- EN RECREATIESCHAP ZUIDWESTELIJKE DELTA

Het Algemeen Bestuur van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

Gelet op het bepaalde in de artikelen 27 tot en met 33 van de Gemeenschappelijke Regeling natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

Gelet op het gestelde in de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 13 oktober 2003, nummer IFLO2003/77278 inzake de gevolgen Wet dualisering provinciebestuur en de hieruit voor gemeenschappelijke regelingen voortvloeiende regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, in het vervolg BBV) ten aanzien van begroten en verantwoorden

Gelet op het gestelde in de artikelen 5 en 8 van de (nog af te sluiten) Dienstverleningsovereenkomst tussen het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta en de provincie Zuid-Holland

Gelet op het gestelde in artikel 8 van de Financiële Verordening natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

BESLUIT:

Vast te stellen de

CONTROLEVERORDENING NATUUR- EN RECREATIESCHAP ZUIDWESTELIJKE DELTA

I. BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1

In deze verordening wordt verstaan onder:

Algemeen Bestuur:	het Algemeen Bestuur van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Dagelijks Bestuur:	het Dagelijks Bestuur van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Schap:	natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
G.Z-H:	de Groenservice Zuid-Holland, een dienst van de Provincie Zuid-Holland, die op basis van de dienstverleningsovereenkomst natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta- provincie Zuid-Holland diensten en producten verleent aan Zuidwestelijke Delta
Accountant	een door het Algemeen Bestuur aan te wijzen externe registeraccountant die door het Algemeen Bestuur belast is met de controle van de jaarrekening en van het financiële beheer van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Accountantscontrole	de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door het Algemeen Bestuur benoemde accountant van: ▪ het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen ▪ het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties
Rechtmatigheid	het handelen in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving, waaronder ook begrepen besluiten van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur.
Interimcontrole	De door de accountant uit te voeren zogenaamde interimcontrole. Over de uitkomsten van deze tussentijdse controle wordt een verslag (=managementletter) uitgebracht.

II. PROCEDURE AANWIJZING ACCOUNTANT

Artikel 2 Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole wordt opgedragen aan een door het Algemeen Bestuur aan te wijzen accountant. De aanwijzing van de accountant kan geschieden voor een periode van meer dan 1 jaar.
2. Op voordracht van het Dagelijks Bestuur besluit het Algemeen Bestuur tot de gunning van de accountantscontrole.

III. INFORMATIEVOORZIENING AAN/DOOR ACCOUNTANT

Artikel 3 Informatieverstrekking aan de accountant

1. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening conform de geldende interne - en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle.
2. Conform het gestelde in artikel 6 van de "Financiële Verordening natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta" leveren het Dagelijks Bestuur en G.Z-H alle relevante informatie welke nodig is voor een juiste beoordeling omtrent de accountantscontrole en de uiteindelijke rapportage van de accountant aan het Algemeen Bestuur voor wat betreft de jaarstukken.
3. Gelet op het gestelde in artikel 4, lid 3 van de "Financiële Verordening natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta" levert G.Z-H alle relevante informatie welke nodig is voor een juiste beoordeling omtrent de interim-controle en de uiteindelijke rapportage van de accountant aan het Dagelijks Bestuur voor wat betreft de (tussentijdse) controle op het (door de G.Z-H namens het schap gevoerde) financieel beheer.
4. Onder relevante informatie wordt in ieder geval verstaan de bevoegdheid tot het opnemen van de kas, het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computerbestanden en overige bescheiden, waarvan de accountant inzage voor de controle nodig oordeelt.

Artikel 4 Inrichting accountantscontrole

De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.

Artikel 5 Rapportering

De accountantsverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het Algemeen Bestuur door de accountant aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het Dagelijks Bestuur om op deze stukken te reageren.

IV SLOTBEPALINGEN

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening (en deelverantwoordingen) van het verslagjaar 2015 en later.

Artikel 7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Controleverordening natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta"

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van het natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta

de voorzitter, de secretaris,

Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta,

gelet op artikel 40, eerste en tweede lid in combinatie met artikel 27, eerste lid en artikel 29, tweede lid, van de Archiefwet 1995 en artikel 39 van de Gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta.

Besluit vast te stellen de navolgende:

Verordening betreffende de zorg van het dagelijks bestuur voor de archiefbescheiden, het aanwijzen en het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Artikel 1
In deze verordening en de daarop berustende voorschriften wordt verstaan onder:

a.	de wet:	de Archiefwet 1995;
b.	de archiefbewaarplaats:	de archiefbewaarplaats zoals bepaald in artikel 39 van de regeling;
c.	de archivaris:	de door het dagelijks bestuur overeenkomstig artikel 40, tweede lid en artikel 29, derde lid, van de wet benoemde archivaris;
d.	beheerder:	degene die ingevolge deze verordening is belast met het beheer van de archiefbescheiden die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats;
e.	beheereenheid:	een door het dagelijks bestuur als zodanig aan te wijzen organisatieonderdeel, zelfstandig belast met de documentaire informatievoorziening;
f.	informatiesysteem:	systeem van documentatie, procedures, apparatuur en programmatuur, met behulp waarvan archiefbescheiden kunnen worden vervaardigd, bewerkt, verzonden, ontvangen, bewaard, geordend en geraadpleegd;
g.	regeling:	Gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta;
h.	dagelijks bestuur	het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta;
i.	algemeen bestuur	het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta.

Hoofdstuk II. De zorg van het dagelijks bestuur voor de archiefbescheiden

Artikel 2
Het dagelijks bestuur draagt zorg voor voldoende en doelmatige archiefruimten.

Artikel 3
Het dagelijks bestuur kan naast de in de regeling aangewezen beheerder andere beheerders aanwijzen.

Artikel 4
Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de aanstelling van voldoende, deskundig personeel voor de werkzaamheden verbonden aan het beheer van de archiefbescheiden ongeacht hun vorm.

Artikel 5
1. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de vervaardiging en de bewaring van de archiefbescheiden geschieden op zodanige wijze, dat het behoud van deze bescheiden voldoende is gewaarborgd.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de vervaardiging van bescheiden bestemd voor een overheidsorgaan of andere belanghebbende, van welke bescheiden redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zij voor dezen als archiefbescheiden voor blijvende bewaring in aanmerking komen.

Artikel 6
Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat jaarlijks op de begroting voldoende middelen worden geraamd ter bestrijding van de kosten die aan de zorg voor de archiefbescheiden zijn verbonden.

Artikel 7
Het dagelijks bestuur stelt voor het beheer van de archiefbescheiden en voor het beheer van de archiefbewaarplaats voorschriften vast.

Artikel 8
Het dagelijks bestuur doet jaarlijks aan het algemeen bestuur verslag omtrent hetgeen het heeft verricht ter uitvoering van artikel 27 van de wet. Het dagelijks bestuur legt daarbij over het verslag dat door de archivaris aan hem is uitgebracht in verband met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk III Toezicht van de archivaris op het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats

Artikel 9
De archivaris is belast met het toezicht op het bij of krachtens de wet bepaalde ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.

Artikel 10
De archivaris is bevoegd, ter uitoefening van het hem bij artikel 29, tweede lid, van de wet opgedragen toezicht, zich onder handhaving van zijn verantwoordelijkheid te doen vervangen door een of meer ambtenaren die in het bezit zijn van een diploma archivistiek als bedoeld in artikel 22 van de wet.

Artikel 11
1. De beheerder verstrekt aan de archivaris of aan degene die namens hem met het toezicht is belast, alle bescheiden en inlichtingen die voor een goede vervulling van zijn taak noodzakelijk zijn en verleent de nodige medewerking om inzicht te verschaffen in de ordening en toegankelijkheid van de archiefbescheiden alsmede in de opzet en werking van hulpmiddelen en systemen waarin archiefbescheiden zijn opgenomen.

2. De archivaris en degenen die hem in de uitoefening van het toezicht vervangen of bijstaan, hebben met inachtneming van de voorschriften ten aanzien van de beveiliging van geheimen, toegang tot de archiefbescheiden en de ruimten waarin deze zich bevinden.

Artikel 12
De archivaris doet van zijn bevindingen bij de uitoefening van het toezicht mededeling aan de beheerder alsmede, indien hij hiertoe aanleiding vindt, aan het dagelijks bestuur. De archivaris geeft daarbij aan welke voorzieningen naar zijn oordeel in het belang van een goed beheer moeten worden getroffen.

Artikel 13
De beheerder doet aan de archivaris tijdig mededeling van het voornemen om aan het dagelijks bestuur een voorstel te doen tot:
a. opheffing, samenvoeging of splitsing van een beheereenheid of overdracht van één of meer taken aan een andere beheereenheid, overheidsorgaan of rechtspersoon;
b. bouw, verbouwing, inrichting, of verandering van inrichting en ingebruikneming van ruimten als archiefbewaarplaats respectievelijk archiefruimte;
c. verandering van de plaats van bewaring van niet naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden;
d. ontwerp, vervanging, aanschaf of invoering van een informatiesysteem;
e. voorbereiding, invoering en wijziging van ordeningssystemen.

Artikel 14
De archivaris doet eenmaal per jaar verslag aan het dagelijks bestuur betreffende de uitoefening van het toezicht.

Hoofdstuk IV Slotbepalingen

Artikel 16
Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na publicatie.

Artikel 17
Deze verordening wordt aangehaald als : Archiefverordening Gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta 2014.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van .....

De voorzitter, de secretaris,

Toelichting

Deze verordening sluit aan bij de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995, en dient door het algemeen bestuur te worden vastgesteld op grond van de in de aanhef genoemde artikelen uit de Archiefwet 1995. Zij bestaat in hoofdzaak uit twee gedeelten, namelijk de regeling voor de zorg, die het dagelijks bestuur draagt voor de archieven en het toezicht op het bij of krachtens de wet bepaalde ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden, die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Deze verordening is, evenals wet en besluit, niet alleen van toepassing op klassieke, papieren archiefbescheiden, maar ook op moderne, digitale informatiedragers.
Hoofdstuk II bevat een uitwerking van het begrip "zorg", dat in de Archiefwet 1995 niet wordt gedefinieerd. Wat voldoende en doelmatige archiefruimten zijn (artikel 2), is geregeld in het Archiefbesluit 1995 respectievelijk in de Archiefregeling .
Hoofdstuk III is een uitwerking van het toezicht bedoeld in artikel 32, tweede lid van de wet en is aangepast aan de op 1 oktober 2012 in werking getreden Wet Revitalisering generiek toezicht en de per die datum gewijzigde Archiefwet.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1
Begripsbepalingen zijn alleen uit de wet overgenomen als daaraan in deze verordening een meer specifieke betekenis moest worden toegekend.

Artikel 2
De Archiefregeling stelt op grond van artikel 13, vierde lid van het Archiefbesluit 1995 vast, aan welke bouwkundige en inrichtingseisen de archiefbewaarplaats en de archiefruimten moeten voldoen.

Artikel 3
Het aanwijzen van de beheerder is opgenomen in de op grond van artikel 4 te stellen voorschriften: het Besluit Informatiebeheer gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta.

Artikel 5
De Archiefregeling stelt op grond van artikel 11 tweede lid van het Archiefbesluit 1995 nadere regels omtrent de kwaliteit van en de procedures rond het materiële behoud van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Artikel 11 van het Archiefbesluit 1995 kent de in dit artikel bedoelde verplichting slechts ten behoeve van de interne stukken. Uit overwegingen van behoorlijk bestuur en ter besparing van conserveringskosten voor de overheid als geheel achten wij dit onjuist. Daarom is in het tweede lid bepaald, dat ook de te verzenden stukken aan de genoemde Regeling dienen te voldoen. Het openbaar lichaam heeft als ontvanger van door andere overheden opgemaakte stukken daarvan zelf ook profijt.

Artikel 7
De bedoelde voorschriften zijn opgenomen in het Besluit Informatiebeheer.

Artikel 8 en artikel 14
Het algemeen bestuur verneemt op deze manier jaarlijks wat er op het gebied van de archiefzorg, het archiefbeheer en het toezicht daarop heeft plaatsgevonden. Een jaarlijkse verslaglegging past bij het vernieuwde interbestuurlijk toezicht, waarbij een zwaarder accent wordt gelegd op de horizontale verantwoording.

Artikel 11
De ontwikkelingen op het gebied van de moderne informatietechnologie hebben in de wet geleid tot een gewijzigde definitie van de term "archiefbescheiden". De wetgever heeft – binnen de formele betekenis van het begrip archiefbescheiden – bedoeld onder deze term alle op enigerlei wijze vastgelegde informatie te begrijpen inclusief die welke slechts via informatietechnologie opgevraagd kan worden.
Ondanks de ruimere betekenis van "archiefbescheiden" kan de materie veelal met de traditionele bepalingen worden geregeld, zij het dat sommige begrippen een andere, ruimere inhoud hebben gekregen. Dat heeft onder andere gevolgen voor een term als "beheer". Zo zal het voor het toezicht op het beheer van machine leesbare gegevensbestanden niet meer voldoende zijn dat toegang tot de ruimte is verzekerd. De formulering betreffende de noodzakelijke medewerking is ontleend aan de artikelen 52 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 13
Slechts die aspecten van de uitoefening van het archiefbeheer zijn hier vermeld, die bij constatering achteraf tot onevenredig hoge kosten zouden kunnen leiden, of die ernstige schade voor het behoud dan wel de openbaarheid van de archiefbescheiden en de rechtszekerheid van de burger tot gevolg zouden hebben.

Artikel 14
De verslaglegging door de archivaris is de basis voor de verantwoording van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur zoals bedoeld in artikel 8.

Bijlage 2

14018806

Aan de Deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling
van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta

Contactpersoon	: W.C.H. Wiehemeijer	Ons kenmerk	: 2014-499450670
Doorkiesnummer	: 010-2981036	Uw kenmerk	: --
Betreft	: Ontwerp-programmabegroting 2015	Bijlagen	:-2-

Schiedam, 10 december 2014

Geachte mevrouw, mijnheer,

Ter voldoening aan het gestelde in artikel 29 lid 1, van de Gemeenschappelijke Regeling Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta, doe ik u hierbij toekomen de ontwerp-programmabegroting 2015 (incl. de bijbehorende notitie compartimentering) van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta.

Het Dagelijks Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta heeft in de vergadering van 5 december jl. ingestemd met deze ontwerp-programmabegroting 2015.

Artikel 29, lid 4, geeft aan dat de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling hun zienswijze naar voren kunnen brengen over de ontwerp-begroting.
Uw eventuele reactie zullen wij dan voegen bij de aanbieding aan het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta.

Wij zijn voornemens de onderhavige ontwerp-programmabegroting 2015 ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur aan te bieden in de vergadering van 6 maart 2015.

Hoogachtend,

namens het Dagelijks Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta,

mw. mr. C.T. Ploeger
bestuurssecretaris a.i. G.Z-H

PROVINCIE ZEELAND
AFD. FIN AMBT.
AFD. TERMIJN R. de Troye
DATUM 15 DEC. 2014
DOC.NR. 14018806
ZAAK NR.
CLASSE.

Ontwerpbegroting 2015

Zuidwestelijke Delta

Opgesteld door:
G.Z-H

In opdracht van:
Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta
Postbus 341
3100 AH Schiedam
Tel: 010-2981010
Fax: 010-2981020

November 2014

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 3

2 BEGROTING PER PROGRAMMA 5

2.1. Programma 1 Bestuur 5
- Wat willen we bereiken? 5
- Wat gaan we daarvoor doen? 5
- Product bestuursproducten 5
- Product juridische ondersteuning en advisering 5
- Product financiën 6
- Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 1 6

2.2. Programma 2 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden 7
- Wat willen we bereiken? 7
- Wat gaan we daarvoor doen? 7
- Product gebiedsbeheer 7
- Product grondzaken en exploitaties 8
- Product regelgeving en handhaving 9
- Product communicatie 10
- Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 2 12

2.3. Programma 3 Ontwikkeling 13
- Wat willen we bereiken? 13
- Wat gaan we daarvoor doen? 13
- Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 3 16

2.4. Algemene dekkingsmiddelen 17

2.5. Paragrafen 18
- Onderhoud kapitaalgoederen 18
- Weerstandsvermogen en risicomanagement 19
- Financiering 22
- Bedrijfsvoering 23
- Grondbeleid 24

BIJLAGE 1. CONVERSIESTAAT ZUID WESTELIJKE DELTA 2015 26

1. Inleiding

Voor u ligt de exploitatiebegroting 2015 voor het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta (hierna: het Deltaschap). In afwachting van de afronding van de boekjaren 2014 en de juridische overdracht vanuit de opgeheven schappen Haringvliet en Grevelingen naar het Deltaschap, beperkt deze begroting zich tot de exploitatie en zijn de balans en de toelichting op de balans bij deze begroting niet toegevoegd.

Opbouw exploitatiebegroting

Voor de opstelling van de exploitatiebegroting 2015 zijn eerst de beide begrotingen 2015 van de opgeheven schappen gemaakt en daarna overgeheveld naar Zuidwestelijke Delta.
Als belangrijk uitgangspunt is genomen dat de deelnemersbijdrage voor Zuidwestelijke Delta niet verandert ten opzichte van de bijdrage aan de voormalige schappen Haringvliet en Grevelingen. Dit proces van integratie is terug te zien in de bijlage, waarin naast de conversiestaat 2015 van het Deltaschap, ook de conversiestaten 2015 van de beide opgeheven schappen zijn toegevoegd. De twee "oude" begrotingen zijn opgeteld als ware het één nieuwe begroting.
De ontwerp-begroting 2015 van het Deltaschap is in het belang van transparantie een begroting waarbij is uitgegaan van ongewijzigd beleid t.o.v. de voormalige schappen in 2014.

Ambities Deltaschap

Na de inwerkingtreding van het Deltaschap op 1 juli 2014 zijn voor de beide gebiedsdelen Grevelingen en Haringvliet nieuwe ambities met financiële consequenties opgekomen. Deze wensen zijn in de ontwerp-begroting zelf niet meegenomen, maar zullen in het kader van de besluitvorming over de begroting 2015 separaat ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd.

Herijking programmabegroting Grevelingen

Op verzoek van het Algemeen Bestuur wordt momenteel door G.Z-H een herijking van de programmabegroting Grevelingen uitgevoerd. De resultaten hiervan hebben wijzigingen in de begroting voor 2015 tot gevolg. Begin 2015 worden de resultaten van de herijking tezamen met de ontwerpbegroting 2015 gepresenteerd aan het bestuur en ter besluitvorming voorgelegd.

Liquidatiekosten

Liquidatie van de opgeheven schappen zal naar verwachting plaatsvinden in de eerste helft van 2015. Daartoe zal in december 2014 aan het Algemeen Bestuur een liquidatieplan worden voorgelegd. Bij de besluitvorming rond de Najaarsnota 2014 zijn voor de dekking van de liquidatiekosten in 2014/2015 kredieten gevraagd van € 25.000,= per opgeheven schap. Kosten die gemaakt worden tot en met 31 december 2014 komen ten laste van de opgeheven schappen.
Liquidatiekosten ná 31 december 2014 worden gedragen door het Deltaschap. Het restant van beide kredieten wordt daartoe per 1 januari 2015 in het kader van de overeenkomst tot overheveling van rechten en plichten onder algemene titel overgeheveld naar de begroting van het Deltaschap.

Preventief toezicht

Aangezien het Deltaschap de begroting 2015 niet kan indienen vóór de uiterste termijn van 15 november 2014, is het Deltaschap door de minister van Binnenlandse Zaken onder preventief toezicht geplaatst. Om de mogelijkheid op een snelle beoordeling van de begroting in 2014 zo groot mogelijk te maken, heeft de minister verzocht om de in december 2014 door het Dagelijks Bestuur vast te stellen ontwerpbegroting 2015 alvast ter beoordeling toe te sturen.

Fiscale risico's

De aanvaarding van rechten en plichten uit de opgeheven schappen Haringvliet en Grevelingen kan fiscale risico's met zich meebrengen. Momenteel wordt onderzoek gedaan of en in hoeverre deze risico's er zijn.

2 Begroting per programma

2.1. Programma 1 Bestuur

Wat willen we bereiken?

De producten in programma 1 Bestuur zijn gericht op ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur. Dit gebeurt in de vorm van beleids- en adviesstukken, die financieel en juridisch zijn getoetst.

Wat gaan we daarvoor doen?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur vindt plaats door het leveren van de volgende producten:

1. Bestuursproducten
2. Juridische ondersteuning en advisering
3. Financiën

Product bestuursproducten

De bestuurlijke ondersteuning valt uiteen in:

- voorbereiding, verslaglegging en afhandeling van de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur;
- voorbereiding, verslaglegging en afhandeling van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur;
- advisering van de voorzitter;
- voorbereiding, verslaglegging en afhandeling van de vergaderingen van de twee gebiedsadviescommissies Haringvliet en Grevelingen;
- zorg dragen voor actuele informatievoorziening over de voortgang aan het Algemeen Bestuur en de deelnemers;
- organiseren van representatieve en andere bijzondere gelegenheden voor het bestuur;
- vertegenwoordigen van het bestuur dan wel ondersteunen en adviseren van bestuurders naar buiten toe (bijvoorbeeld ambtelijk overleg, bewonersavonden, perscontacten).
- beoordeling van en zorgdragen voor voldoende kwaliteit van de vergaderstukken door de bestuurssecretaris.

Op aangeven van DB en/of AB wordt aan de betreffende commissies van advies over voorgenomen initiatieven en plannen op het gebied van beheer en ontwikkeling, advies gevraagd. Dit geschiedt zoveel als mogelijk in het kader van de vergaderplanning voor de Begrotingsproducten van het Deltaschap.

Product juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op:

- de algemene juridische advisering;
- het toepassen en evalueren van wet- en regelgeving relevant voor de gemeenschappelijke regeling;
- het waar nodig voorbereiden van specifieke regelgeving ten aanzien van het werkingsgebied van de gemeenschappelijke regeling.

Bij deze werkzaamheden wordt het volgende uitgangspunt gehanteerd: regels opstellen voor wat er moet en mogelijkheden/ kansen scheppen voor wat er kan.

- Product financiën

In het kader van de financiële ondersteuning zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de gemeenschappelijke regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen;
- structureel uitvoeren van de verbijzonderde interne controle gericht op getrouwheid en rechtmatigheid op financieel gebied, waarbij de nadruk ligt op 'inkoop en aanbestedingen', het betalingsverkeer en de volledigheid van huur- en erfpachtopbrengsten;
- toetsen van alle bestuursvoorstellen ten aanzien van incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- opstellen van de planning en control producten: jaarstukken 2014, begroting 2016 en de voortgangsrapportage 2015;
- begeleiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidiecontroles indien relevant, jaarrekeningcontrole).

2015: overgangsjaar

Evenals in 2014 zal in 2015 extra inzet nodig zijn als gevolg van het inregelen van het Deltaschap. Weliswaar behoeft er nog maar voor één bestuur de jaarlijkse vergadercyclus doorlopen te worden, nieuwe bestuurlijke aspecten in de gemeenschappelijke regeling zijn: doorwerking regelen van de strategische regiegroep Zuidhollandse Delta, inrichten en operationeel maken van de commissies van advies, organiseren van een nieuw samenspel tussen DB en AB, harmoniseren aanpak en werkwijzen als gevolg van de fusie, et cetera. Vanaf 2016 zal de nieuwe structuur naar verwachting volledig geïmplementeerd zijn. Tot 2016 is er op deze begrotingspost geen efficiëncyvoordeel te behalen.

- **Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 1**

	BEGROTING 2015 Zuid Westelijke Delta		
Productomschrijving	lasten 2015	baten 2015	saldo 2015
Bestuurlijke aangelegenheden			
Dienstverlening G.Z-H	95.100	-	95.100-
Bestuurskosten	14.000	-	14.000-
	-	-	-
Materiële lasten	14.000	-	14.000-
Bestuursproducten	109.100	-	109.100-
Dienstverlening G.Z-H	14.300	-	14.300-
Advieskosten	1.500	-	1.500-
	-	-	-
Materiële lasten	1.500	-	1.500-
Juridische Zaken	15.800	-	15.800-
Dienstverlening G.Z-H	49.800	-	49.800-
Accountantskosten	13.000	-	13.000-
Bank- en treasurykosten	1.000	-	1.000-
Rentebaten (afkoopsom Rijk)	-	324.517	324.517
Materiële lasten	14.000	324.517	310.517
Financiën	63.800	324.517	260.717
Totaal Bestuurlijke aangelegenheden	**188.700**	**324.517**	**135.817**

2.2. Programma 2 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Wat willen we bereiken?

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de gemeenschappelijke regeling zijn onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers en recreanten. De relatie met alle in het gebied aanwezige en potentiële contractanten is zodanig dat de gemaakte afspraken worden nageleefd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het beheer, onderhoud en de exploitatie van de gebieden wordt gerealiseerd door middel van de volgende producten:

1. Gebiedsbeheer
2. Grondzaken en exploitaties
3. Regelgeving en handhaving
4. Communicatie

Product gebiedsbeheer

Het product gebiedsbeheer is gericht op het behoud en de verbetering van zowel de kwaliteit van het groenbeheer in de natuur- en recreatiegebieden als de beheerde recreatieve voorzieningen in het werkingsgebied van het Deltaschap. Het minimale uitgangspunt hierbij is dat het beheerde schoon, heel en veilig is.
Hiertoe wordt gebruik gemaakt van de plannings- en begrotingssystematiek in het Terrein Beheer Model (TBM). Het TBM is opgebouwd uit gevisualiseerde beeldkwaliteit (doeltypen) gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltype. Alle onderdelen van TBM worden met enige regelmaat (minimaal eens per 4 jaar) herzien en bijgesteld zodat een continue verbetering mogelijk is. De berekende uitkomst per onderdeel vormt de inhoudelijke basis voor de jaarlijkse begrotingsraming van het regulier onderhoud en het groot onderhoud. Voorafgaand aan de uitvoering wordt de modelmatige planning altijd eerst nog getoetst aan de werkelijke staat van onderhoud en aan de invloed van eventueel gewijzigde omstandigheden. Daarna vindt pas omzetting plaats in uitvoeringsmaatregelen. Om een vlakke begroting over de jaren te houden wordt het Groot onderhoud uitgevoerd via een voorziening. Uit de regelmatige bijstelling van de meerjarenplanning en de voorziening blijkt tevens wat het aanbestedingsvoordeel over de afgelopen jaren is geweest.

Het gebiedsbeheer gebeurt met vakdeskundigheid en gebiedskennis en in communicatie met het externe netwerk van bezoekers, exploitanten en medebeheerders, zoals gemeenten of waterschappen.

Naast het reguliere onderhoud (o.a. maaien, snoeien, reinigen) en het jaarlijks voorkomende groot onderhoud (o.a. baggeren, dunnen, herstel van wegen en paden), zijn in 2015 de volgende groot onderhoud maatregelen voorzien:

Gebiedsdeel Haringvliet:

- Opknappen recreatieterrein Hellegatsplein-Oost (strand en speel- en ligweide)

Gebiedsdeel Grevelingen:

- Bouwkundig onderhoud aan toiletgebouwen
- Groot onderhoud aan steigers en havens
- Groot onderhoud aan wegen, paden en parkeerterreinen

De exploitatiebegroting 2015 gaat niet uit van een specifieke verantwoording per compartiment.

Product grondzaken en exploitaties

De taken die binnen grondzaken en exploitaties in 2015 worden uitgevoerd zijn:

- Uitgifte
- Portefeuille- en relatiebeheer

Uitgifte heeft betrekking op de uitgifte van grond en opstallen door verkoop of door het vestigen van zakelijke rechten, zoals erfpacht of opstal. Uitgifte is met name ten behoeve van recreatieve en maatschappelijke functies en voor infrastructurele werken. Hierbij is het kennen en benutten van marktkansen en de professionele inzet van de grondbeleidsinstrumenten van groot belang. Tot deze taak behoren ook de uitgifte van jacht- en visrechten.

Onder portefeuille- en relatiebeheer valt het contractbeheer van bestaande exploitaties (met name erfpacht en verhuur). Belangrijke onderdelen van deze taak zijn het relatiemanagement, de inning van erfpacht en huur, indexering, herziening en beëindiging van contracten evenals de doorbelasting van heffingen en belastingen. Daarnaast wordt binnen deze taak de bestaande grond- en vastgoedportefeuille bewaakt, waaronder de aansturing van verzekeringen en het uit hoofde van de rol van eigenaar zorg dragen voor onderhoud van opstallen.

Bijzonderheden in 2015

Het Deltaschap
Alle gronden die in erfpacht (en eigendom) waren bij de voormalige schappen Haringvliet en Grevelingen worden begin 2015 op naam gesteld van het Deltaschap, ter uitvoering van de besluitvorming eind 2014. Daarbij is overigens nog wel toestemming nodig van de Staat (RVOB), respectievelijk Staatsbosbeheer als bloot-eigenaar van de gronden.
De exploitanten in de gebieden worden geïnformeerd over het feit dat de nieuwe rechtspersoon in de plaats treedt van de opgeheven schappen, evenals over het feit dat dit inhoudelijk niet leidt tot wijziging van rechten en plichten.

Gebiedsdeel Haringvliet
Eind 2014 is heeft de afwikkeling van de erfpachtoverdracht voor de vier windturbines Hellegatsplein plaatsgevonden, waarna naar verwachting in 2015 de bouw zal plaatsvinden.

Gebiedsdeel Grevelingen
Voor de twee dagstranden aan de zuidzijde van de Kabbelaarsbank heeft uw bestuur ingestemd met de gefaseerde realisatie en exploitatie van 20 autarkische "hotel"ecolodges op een kavel van zes hectares. De hiervoor noodzakelijke bestemmingsplanprocedure is nog niet afgerond. Partijen blijven desondanks toewerken naar de start van de exploitatie per seizoen 2015. Ter voorbereiding hierop zal Greenhuus in najaar 2014 een proefmodel op de locatie plaatsen om de innovatieve nutstechnieken in de winterperiode te testen.

Het overleg met de ondernemer van het outdoorbedrijf Zeeland Buitenland op de Kabbelaarsbank over de doorontwikkeling van het bedrijf en de (financiële) kaders voor de nieuwe ondererfpacht, zal ook begin 2015 nog lopende zijn. De vertaling van de mondelinge overeenstemming in schriftelijke afspraken gaat moeizaam. Hoewel realisatie van de nieuwe voorzieningen voor aanvang van het seizoen 2015 is beoogd, is niet zeker of dit ook gaat lukken.

De realisatie van de geplande kabelskibaan bij het Zeil- en Surfcentrum Brouwersdam op de Kabbelaarsbank is door de ondernemer tot nader order uitgesteld (zie ook paragraaf weerstandsvermogen). Mogelijk wordt dit initiatief in 2015 weer opgepakt.

Eind 2014 lijkt planologische helderheid te ontstaan over de realisatie van maximaal 30 ecolodges in en rond de surfbaai nabij Paviljoen Meerzicht (Grevelingendam). In de loop van 2015 moet de

financiële haalbaarheid van dit initiatief blijken en volgen onderhandelingen over de privaatrechtelijke condities.

De exploitant van Jachthaven Bruinisse heeft eind 2013 plannen gepresenteerd voor een Pirateneiland op de Mosselbank. Tot op heden heeft de ondernemer dit idee nog niet verder uitgewerkt. Overigens is dit Pirateneiland een belangrijke pilot in het project Regelluw Investeren in de Delta.

In 2014 zijn uitgangspunten bepaald voor de ontwikkeling en exploitatie voor de locatie nabij de Haven van Bommenede en de selectie van een ondernemer. Naar verwachting zal er in 2015 duidelijkheid ontstaan omtrent de mogelijke invulling en commerciële haalbaarheid hiervan.

Portefeuille- en relatiebeheer
Binnen het portefeuille- en relatiebeheer blijft ingezet worden op tijdige indexering en gebruikmaking van de contractuele herzieningsmomenten. Ook het periodiek schouwen van de exploitaties vindt in 2015 plaats, waarbij een integrale benadering wordt gekozen en zo nodig een breder team van medewerkers wordt ingezet.
Waar mogelijk en wenselijk worden bestaande huurcontracten omgezet in de meer duurzame contractvorm erfpacht, waarbij het groot onderhoud wordt verlegd naar de exploitant.

- **Product regelgeving en handhaving**

Regelgeving en handhaving bestaan uit de volgende onderdelen:
- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen
- Toezicht en handhaving

<u>Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen</u>
De natuur- en recreatiegebieden zijn vrij toegankelijk. Dit betekent niet dat alles altijd mag en kan. Uit het oogpunt van doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling en de openbare orde en veiligheid is daarom voor een aantal activiteiten een vergunning, ontheffing of toestemming (V.O.T.) nodig.
Voor het gebruik van het recreatiegebied in georganiseerd verband (groepen) dient men daarom een privaatrechtelijke toestemming aan te vragen. Privaatrechtelijke toestemming verlening geschiedt op basis van het eigendomsrecht of in het kader van de hoedanigheid van erfpachter. Ook in deze hoedanigheid is het recreatieschap gebonden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In het kader van dit privaatrechtelijk aspect zal dus, indien nodig, nauwe samenwerking met andere bestuursorganen worden gezocht.

De beoordeling en afhandeling van de aanvragen vindt binnen dit product plaats. Momenteel wordt onderzocht of het aanvragen van een V.O.T. vereenvoudigd kan worden door het invoeren van een digitaal afhandelingsproces. Door te selecteren op aard en omvang van activiteiten kunnen een aantal frequent voorkomende (meestal kleine) activiteiten zelfs volledig digitaal worden afgehandeld.

Samenvoeging van de beide schappen heeft nauwelijks invloed op de inzet benodigd voor het voorbereiden en de afhandelen van aanvragen en de controle op naleving van de gestelde voorwaarden bij evenementen. Nog steeds zal overleg met de diverse gemeenten plaats moeten vinden. Voordeel van de samenvoeging is dat het nieuwe schap meer mogelijkheden te bieden heeft en er gemakkelijker een passende locatie gevonden zal worden. Daarnaast kan er voor het gehele schap een evenementenbeleid worden ontwikkeld. De schaalvergroting zal het benoemen van locaties voor de diverse categorieën evenementen binnen het schap vergemakkelijken.

Toezicht en Handhaving

Binnen het product Toezicht en Handhaving wordt invulling gegeven aan de onderdelen gastheerschap, handhaving en de regierol bij samenwerking. Indien één van deze onderdelen ontbreekt, is er geen sprake meer van een kwalitatief volwaardig product Toezicht en Handhaving.

Tijdens de reguliere surveillance wordt inhoud gegeven aan gastheerschap en handhaving, al naar gelang de vraag, de problematiek of de ervaringen in het gebied. De focus op één van de twee onderdelen bepaalt op welke wijze de route door het gebied wordt gemaakt. De focus op gastheerschap betekent voornamelijk het opnemen van de drukke publiekslocaties in de route. Als de focus op handhaving ligt, worden bijvoorbeeld locaties waar veelvuldig afval gedumpt wordt of waar (hang)jongeren voor overlast zorgen, in de route opgenomen.

Reguliere handhaving 2015 in het Haringvliet

Ook in 2015 zal het beschikbare budget voor Toezicht en Handhaving ontoereikend zijn om een volwaardig product neer te zetten. Gekozen wordt om vooral de excessen en veel voorkomende zaken die tot schade, klachten of ergernissen bij gebruikers leiden aan te pakken. De reguliere handhaving voor het komende jaar in het Haringvliet behelst dan ook de volgende aandachtspunten (in willekeurige volgorde):

- Hygiëne ligweides en stranden
- Oneigenlijk gebruik voet- en fietspaden
- Crossen in gebieden
- Kampvuren en vandalisme
- Dumpingen

Reguliere handhaving 2015 in de Grevelingen

De reguliere handhaving in het gebied de Grevelingen zal komend jaar niet veel anders zijn dan voorgaande jaren. De meeste aandachtspunten komen ieder jaar in meer of mindere mate voor. Vanwege het beperkte budget kan ook komend jaar in dit gebied geen volwaardig product worden neergezet. Net als in Haringvliet wordt een keuze gemaakt ten aanzien van de op te pakken zaken.
Het gaat dan om de volgende aandachtspunten (in willekeurige volgorde):

- Hygiëne ligweides en stranden
- Stroperij
- Overtredingen Natuurwetgeving (Natura 2000)
- Dumpingen
- Watersport / ligplaatsen
- Baldadigheid jeugd / vandalisme

Naast de reguliere surveillance wordt er met surveillance-opdrachten of in projectvorm gewerkt. Dit is bedoeld om, al dan niet in samenwerking met derden, extra aandacht aan een specifiek probleem te geven. Voor de projecten wordt ook invulling gegeven aan de regierol. Samenwerking komt meestal pas tot stand wanneer namens het recreatieschap (probleemeigenaar) inzet wordt geleverd op het maken van afspraken en op het na laten komen hiervan. Een deel van deze inzet gebeurt buiten het gebied in overlegstructuren, maar levert uiteindelijk wel extra handhavingcapaciteit van de partners in het gebied op.

De samenvoeging van beide schappen heeft vooralsnog geen consequenties voor de inzet van Toezicht en Handhaving, de aandachtspunten per gebied of de samenwerkingsverbanden.

▪ Product communicatie

In 2015 ligt het zwaartepunt van de werkzaamheden op de volgende onderdelen:

1. *Positionering Zuidwestelijke Delta*

De werkzaamheden worden uitgevoerd conform het vastgestelde communicatieplan 2014/2015 en volgens het basisprincipe 'sober en doelmatig'. Nadat het logo is ontwikkeld, worden in 2015 diverse

promotiekanalen en -middelen ingezet en ontwikkeld om de naamsbekendheid van het nieuwe schap verder te vergroten.

2. *Promotie en voorlichting*

Met communicatie wordt de bekendheid met en de herkenbaarheid van de recreatiemogelijkheden in de gebieden vergroot en worden recreanten voorzien van informatie. Promotie en voorlichting gaan via diverse online en offline kanalen. Diverse promotiekanalen en middelen worden ingezet en ontwikkeld.

Geplande activiteiten in 2015 zijn:

- bij het uitbrengen van (bijvoorbeeld) folders samenwerken met andere partijen zoals terreinbeheerders,
- het realiseren van persberichten en het beantwoorden van persvragen,
- de algemene promotie via de website Heerlijk Buiten en social media kanalen,
- de promotie via (lokale) advertenties/advertorials,
- het beantwoorden van klachten en/of klantvragen.

Bij de keuze van communicatiekanalen wordt rekening gehouden met verschillende leefstijlen en recreatiemotieven.

- Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 2

	BEGROTING 2015 Zuid Westelijke Delta		
Productomschrijving	lasten 2015	baten 2015	saldo 2015
Inrichting, Beheer en Exploitatie			
Dienstverlening G.Z-H TBM	252.200	-	252.200-
Afschrijvingen	24.690	-	24.690-
Afschrijving waterjump	28.692	-	28.692-
Energie- en waterverbruik	24.200	-	24.200-
Leveranties en diensten derden TBM regulier onderhoud	541.800	-	541.800-
Leveranties en diensten derden (huisvesting)	25.000	-	25.000-
Leveranties en diensten derden SBB	628.700	-	628.700-
Parkeren	84.100	176.600	92.500
Liggelden	91.300	156.400	65.100
Dotatie voorziening groot onderhoud	815.800	-	815.800-
Baten Huisvesting	-	41.100	41.100
subsidies natuurbeheer	-	1.226.000	1.226.000
Materiële lasten	2.239.592	1.600.100	639.492-
Terreinbeheer	2.516.482	1.600.100	916.382-
Dienstverlening G.Z-H	43.000	-	43.000-
Belastingen	20.100	-	20.100-
Verzekeringen	13.700	-	13.700-
Verzekeringen en belastingen Waterjump	12.700	6.400	6.300-
Ondernemersbijdrage Waterjump	9.200	24.000	14.800
Huren en pachten/vergunningen & leges	-	378.050	378.050
Erfpacht Eco-hotel	-	150.000	150.000
Materiële lasten	55.700	558.450	502.750
Economisch beheer	98.700	558.450	459.750
Dienstverlening G.Z-H	52.700	-	52.700-
Publiciteit en voorlichting	46.500	-	46.500-
Materiële lasten	46.500	-	46.500-
Communicatie	99.200	-	99.200-
Dienstverlening G.Z-H	92.400	-	92.400-
Regelgeving & Handhaving	92.400	-	92.400-
Totaal inrichting, beheer en exploitatie	**2.806.782**	**2.158.550**	**648.232-**

2.3. Programma 3 Ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Het bestuur wordt geadviseerd over de implementatie van mogelijke nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling en die een recreatieve meerwaarde opleveren en/of de natuurwaarde versterken. Daarnaast wordt het bestuur binnen dit programmaonderdeel geadviseerd over de mogelijkheden ten aanzien van vastgoedbeheer in de gebieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Product planvorming en gebiedsontwikkeling

Het bestuur wordt inhoudelijk geadviseerd over de in te nemen standpunten ten aanzien van beleidsinitiatieven die de doelstelling van het schap raken. Er wordt inspraak geleverd op ruimtelijke plannen en initiatieven van derden.

Gebiedsontwikkeling betreft de ontwikkeling van nieuwe gebieden, het herontwikkelen van bestaande gebieden en het toevoegen van nieuwe functies aan gebieden. De basis hiervoor kan zowel liggen in een schapsplan als in externe ontwikkelingen, zoals de aanleg van infrastructurele werken of gewenste initiatieven vanuit de markt. Het bestuur wordt inhoudelijk geadviseerd over kosten, haalbaarheid en gewenste ontwikkelingrichting van plannen.

Binnen dit programma valt ook de verwerving en het tijdelijk beheer in het kader van vastgoed. Voor nieuwe gebieden wordt via verwerving, erfpacht of huur een positie verkregen. Er kan sprake zijn van strategische, anticiperende of reguliere verwerving. Voorafgaand aan de verwerving wordt een haalbaarheidsanalyse gemaakt. Zolang eigendommen (gronden en opstallen) niet uitgegeven zijn, worden deze tijdelijk beheerd via ingebruikgeving of door een anti-kraak organisatie.

***Planadvisering gebiedsdeel Haringvliet*:**

Het Haringvliet is een prachtig water voor de watersport. Er zijn echter te weinig plekken om naar toe te varen voor toervaarders. Bovendien gaat het economisch niet voorspoedig in de regio rond het Haringvliet. Er dreigt krimp, zowel in inwonersaantallen als in economische zin. Het benutten van het recreatief-toeristisch potentieel wordt daarom steeds belangrijker. In 2010 is door het Natuur- en Recreatieschap Haringvliet het programma Zicht op Haringvliet (ZOH) opgezet om de ontwikkeling van het gebied te bevorderen. De algemene doelstelling van het programma is om de recreatiemogelijkheden te vergroten en daarmee de regionale economie een oppepper te geven.

Het Algemeen Bestuur heeft in juni 2014 ingestemd met het programma ZOH voor de periode 2014 tot 2018. Het programma heeft als doel om het toeristisch recreatief product Haringvliet – Hollands Diep in samenhang te ontwikkelen, zodat een compleet aanbod van duurzame toeristische en recreatieve voorzieningen in het gebied aanwezig is, dat aansluit op de vraag van de recreant en toerist.
Om dit doel te bereiken is het volgende nodig:

- toeristisch-recreatieve ontwikkelingen aanjagen (met name op het gebied van watersport en watergerelateerde ontwikkelingen);
- grensoverstijgende innovatieve activiteiten op dit terrein te bevorderen;
- het gebied als geheel te promoten.

De financiering van het programma wordt voornamelijk gedekt vanuit de inkomsten uit de afkoop van erfpachtrechten ten behoeve van de Windturbines op het Hellegatsplein. Aangezien de definitieve

overeenkomst pas in het laatste kwartaal van 2014 is getekend, zal de planning van het programma binnen de programmaperiode worden bijgesteld.

Binnen het uitvoeringsprogramma zal worden ingezet op de volgende onderdelen:

1. Vergroten verdiencapaciteit *(strategisch)* :
    - Genereren van inkomsten mogelijk maken via huur- en/of erfpachtconstructies;
    - Recreatie ter plaatse te stimuleren zonder tussenkomst van het RVOB.
2. Ontwikkelen van de vaarverbindingen *(strategisch + projecten)*:

    Pontjes:
    - Meerjarige afspraken met charter/vaarondernemers over vaarroutes, vaartijden en vaarperiodes;
    - Pilot uit te voeren met een netwerk van pontjes inclusief een snelle vaarverbinding tussen Dordrecht en Haringvliet;
    - Betere openingstijden van de Haringvlietbrug.

    Bruine vloot:
    - Voorstudie voor de Bruine Vloot;
    - Promotie van de Bruine Bloot opnemen in bestaande middelen.

    Ontwikkelen knooppunten:
    - Vier knooppunten, waar pontjes aanmeren ontwikkelen tot een markant aankomst- en vertrekpunt;
    - Aanlegmogelijkheden voor de bruine vloot.

    Moorings:
    - Het doel is om op minstens drie nieuwe locaties moorings te plaatsen.

    Marketing en promotie:
    - Promotiemiddelen voor het promoten van de vaarverbindingen als onderdeel van het recreatieve netwerk rond het Haringvliet;
    - Promotie van de Bruine Bloot opnemen in bestaande middelen;
    - De promotie van het netwerk van vaarverbindingen in Deltaverband.
3. Ontwikkelen van de locatie Quackstrand *(gebiedsontwikkeling)*:
    - Integraal ontwerp en realisatie gebiedsontwikkeling Quackstrand in combinatie met de zandsuppletie.
4. Opzetten van een ontwikkelingsloket in samenwerking met de gemeente Goeree-Overflakkee en het IRP *(project)*:
    - Ondersteuning van ondernemers door middel van een loketfunctie.
5. Realisatie van Ecolodges *(project):*
    - Realisatie van minimaal twee locaties met ecolodge initiatieven
6. Uitvoeren van een pilot met oplaadpunten voor elektrische auto's *(project)*:
    - Realisatie van vier locaties met oplaadpunten gekoppeld aan particuliere initiatieven.

Voor een nadere toelichting op de activiteiten uit het programma wordt verwezen naar het uitvoeringsprogramma Zicht op Haringvliet 2014 – 2018.

Planadvisering gebiedsdeel De Grevelingen:

De Grevelingen is een uniek gebied, waarin de natuur de komende jaren een krachtige impuls krijgt. Sinds de afsluiting van de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer, is de waterkwaliteit in beide watergebieden achteruit gegaan. Het zoute water van de Grevelingen is in de diepere delen inmiddels regelmatig vrijwel zuurstofloos, met als gevolg schade aan bodemleven, kreeften en vissen en verlies van aantrekkingskracht voor duikers. Onlangs is de ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer vastgesteld, die na een ronde van publieksparticipatie en inspraak, definitief wordt gemaakt en in uitvoering genomen zal worden. In de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer komt er dan weer eb en vloed. Hierdoor herstelt de waterkwaliteit van beide, momenteel stilstaande, wateren. Terugbrengen van zout en getij is een duurzame oplossing, met positieve effecten voor de waterkwaliteit en de natuur. Ook

ontstaan er nieuwe mogelijkheden voor schelpdierteelt, recreatie en landbouw. Daarnaast worden – zodra de Rijksstructuurvisie definitief is - ook andere maatregelen in uitvoering genomen, zoals de realisatie van een getijdecentrale. In de komende maanden worden diverse bestuursovereenkomsten voorbereid, waarin onder andere afspraken over de bekostiging worden neergelegd, waarbij momenteel het beeld is dat zowel het Rijk als de regio een deel van de financiering voor hun rekening zullen nemen.

Al in het programma 'Zicht op de Grevelingen' is een gebiedsontwikkelingsprogramma opgestart, met de effecten van de Rijksstructuurvisie in het visier. In ZOG 1, dat liep van 2009-2013, zijn een aantal projecten uitgevoerd ter verbetering van de natuurwaarden en om de recreatieve aantrekkingskracht van het gebied te verhogen. De investeringen in natuur in combinatie met enkele recreatieve functies, maken het gebied niet alleen aantrekkelijk voor bezoekers, maar zij zorgen ook voor inkomsten uit huur- en exploitatie-overeenkomsten. Met deze inkomsten kan de natuurlijke kwaliteit in de komende jaren gewaarborgd worden.

Hoewel het bestuur van de Grevelingen eind 2013 heeft besloten tot het voortzetten van het programma van ZOG en de daarvoor noodzakelijke middelen ter beschikking heeft gesteld, heeft het bestuur nog niet ingestemd met het vervolgprogramma ZOG 2. Het programma heeft nog niet de juiste balans tussen natuur- en recreatieve projecten. In de komende periode zal met de schapsdeelnemers en de natuur- en milieuorganisaties deze balans worden gevonden. Om dit zorgvuldig te laten plaatsvinden met breed regionaal draagvlak zal het vervolgprogramma niet eerder dan medio 2015 kunnen worden verwacht. Het programma anticipeert op dat moment uiteraard zo maximaal mogelijk op de status van de Rijksstructuurvisie medio 2015.

In 2014 en 2015 worden daarom vooralsnog alleen die projecten uitgevoerd, die de afronding vormden van projecten uit de periode ZOG1 èn van enkele projecten, waar het bestuur van de Grevelingen expliciet opdracht toe heeft gegeven.

De natuurprojecten, waaraan nu – als afronding van projecten uit ZOG1 òf expliciet door het bestuur verzocht - uitvoering wordt gegeven, zijn de voorbereiding van een fonds voor natuurinvesteringen en de uitvoering van diverse natuurontwikkelingsprojecten, zoals voor de Slikken van Flakkee, het verbeteren van de toegang tot natuureiland Brouwershaven, herplant van bossen nabij de Grevelingen, onderzoek naar het terugdringen van CO2 in natuurgebieden in het project CareLands. Bij diverse projecten zal gebruik gemaakt worden van cofinanciering door middel van subsidies (o.a. Regeling Kwaliteitsimpuls Bestaande Recreatiegebieden t.b.v. Slikken van Flakkee, Europese subsidies in Carelands).

Een aantal toeristisch-recreatieve projecten uit ZOG1 wordt in de komende periode afgerond, zoals het Inspiratiecentrum Grevelingen en het Ecohotel nabij de Punt. Het reeds langlopende initiatief Duurzame Jachthaven van de Toekomst wordt de komende periode inhoudelijk begeleid. Hierbij zullen ontwikkelingen en de bestuursovereenkomsten m.b.t. de Rijksstructuurvisie een belangrijke rol gaan spelen. Daarnaast bevat het programma een aantal kleinere projecten, zoals enkele kwaliteitsimpulsen bij het strand van Herkingen en nabij de haven van Bommenede en enkele juridische afrondingen, zoals van opstalrecht ten behoeve van de duikwrakken Scharrendijke en de afwikkelingen van (onder)erfpachtuitgiftes. Ten behoeve van gebiedspromotie zijn tot medio 2015 twee projecten aan de orde: het uitwerken van het evenementensubsidiebeleid en het bijhouden van de Grevelingen-website.

Tenslotte lopen er momenteel nog twee projecten, die betrekking hebben op de financiële positie van de Grevelingen: de herijking van de meerjarenbegroting en een haalbaarheidsonderzoek naar het Natuurinvesteringsfonds.

- Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 3

	BEGROTING 2015 Zuid Westelijke Delta		
Productomschrijving	lasten 2015	baten 2015	saldo 2015
Ontwikkelingen			
Dienstverlening G.Z-H	135.400	-	135.400-
Planvorming en Gebiedsontwikkeling	135.400	-	135.400-
Dienstverlening G.Z-H	16.400	-	16.400-
Marketing & Productontwikkeling	16.400	-	16.400-
Totaal ontwikkelingen	**151.800**	**-**	**151.800-**

2.4. Algemene dekkingsmiddelen

	BEGROTING 2015 Zuid Westelijke Delta		
Productomschrijving	lasten 2015	baten 2015	saldo 2015
Algemene Dekkingsmiddelen			
onvoorziene lasten	9.200	-	9.200-
Onvoorzien	9.200	-	9.200-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen (onvoorzien)	**9.200**	**-**	**9.200-**

2.5. Paragrafen

Onderhoud kapitaalgoederen

Haringvliet

Bij het natuur- en recreatieschap Haringvliet is (nog) geen sprake van een voorziening Groot Onderhoud en een planmatige aanpak voor een duurzame instandhouding van de aanwezige kapitaalgoederen. Een methode om dit vorm te geven is de implementatie van het Terrein Beheer Model (TBM). Hierover is nog geen besluit genomen. Groot onderhoud is echter wel noodzakelijk. Om dit te bekostigen, is in het verleden de reserve Groot Onderhoud gevormd waar incidenteel middelen in gestort wordt. In geval van noodzakelijk groot onderhoud zal het bestuur, eventueel middels separate bestuursvoorstellen, worden verzocht de kosten te financieren uit deze reserve en, indien noodzakelijk, eventuele aanvullende financieringsmiddelen beschikbaar te stellen.

Grevelingen

Het duurzaam in stand houden van de kapitaalgoederen wordt gerealiseerd door het toepassen van het Terrein Beheer Model (TBM). Voor alle groot onderhoudswerkzaamheden wordt op basis van het TBM jaarlijks gespaard via een dotatie aan de Voorziening Groot Onderhoud. Deze dotatie is gebaseerd op een duurzame instandhouding van alle elementen in het gebied waarbij de werkzaamheden gepland worden via meerjarenplanningen. Door het regelmatig uitvoeren van technische inspecties wordt bekeken of de ingeschatte levensduur of cyclus nog klopt en wordt waar nodig de planning aangepast.

Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het beleid ten aanzien van de bepaling, inschatting en beheersing van risico's is vastgelegd in de nota weerstandsvermogen (door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 10 december 2010). Aan de hand van dit beleid zijn de risico's voor 2015 geïnventariseerd. Dit heeft geleid tot het volgende overzicht

Risico's

1. Zandsuppletie

De reserve zandsuppletie ten behoeve van het Quackstrand wordt ingezet om andere uitgaven mee te dekken, zoals groot onderhoud. Het risico bestaat dat hierdoor onvoldoende middelen ter beschikking zullen zijn om de benodigde werkzaamheden op het Quackstrand uit te voeren wanneer Rijkswaterstaat (RWS) het strand heeft aangevuld met zand. Deze post met een bedrag van € 25.000,= is opgenomen. Dit blijft echter moeilijk in te schatten wat de kosten zullen zijn bij calamiteiten. Het bedrag kan echter behoorlijk oplopen afhankelijk van het strandoppervlakte dat op dat moment beschadigd wordt door weersomstandigheden.

2. Subsidies

Voor de uitvoering en begeleiding van diverse projecten binnen het programma Zicht Op Grevelingen zijn subsidies aangevraagd en zijn eventueel al voorschotten ontvangen (RTM, Infocentrum, Natura People, Hotspot Brouwersdam for Active Leisure en Belevingsbos en bunkerroute). Het risico bestaat dat bij de definitieve afrekening minder subsidie wordt toegekend dan verwacht en begroot en dat eventueel subsidie moet worden terugbetaald.

Beheermaatregelen:
1) zorgvuldig doorlopen van de procedures voor subsidieaanvraag, waarbij gestuurd wordt op nauwkeurig voldaan aan de geldende subsidievoorwaarden;
2) inschakeling van specifieke expertise bij subsidieaanvragen voor uitvoerende werkzaamheden en voor toetsingen van aanvragen,
3) het onderhouden van goede contacten met de subsidieverstrekkers,
4) het binnen de projecten voeren van een nauwkeurige administratie van verplichtingen en gemaakte kosten, die betrekking hebben op de verleende subsidie en
5) opstellen van een zorgvuldige verantwoording aan de subsidieverstrekker(s) op basis van deze nauwkeurige administratie.

Berekeningswijze: midden risico (10%-25%); Op basis van het meerjarenprogramma ZOG bedraagt de totale omvang van subsidies circa 6 M€ (zijnde de optelling van diverse subsidies voor Inspiratiecentrum circa 3 M€ , subsidies voor Brouwersdam Hotspot for Active Leisure circa 2€ miljoen, diverse subsidies voor Natura People en CareLands circa 0,65 M€ en Belevingsbos en bunkerroute De Punt circa 0,3 M€). Het betreft hier ook subsidies, die in het kader van ZOG1 al zijn verworven, maar waarvan de definitieve afrekening nog moet plaatsvinden, evenals de subsidies, die in de komende periode aangevraagd worden. Van deze 6 M€ betreft het risicovolle deel – bepaald op basis van expert judgement - circa 20% daarvan (circa 1.200.000.=). De financiële impact van dit risico bedraagt derhalve 25% x 1.200.000,=, zijnde €300.000,=

3. Hogere uitgaven voortkomende uit tegenvallende inkoop- en aanbesteding:

Omschrijving risico: Een groot aantal maatregelen uit het ZOG-programma kennen aanbestedingen. Fouten in de procedure kunnen leiden tot claims met financiële gevolgen en vertragingen. Daarnaast is bij elke aanbesteding het vooraf onzeker wat het aanbestedingsresultaat zal zijn en of er tijdens de uitvoering van werkzaamheden (veel) onvoorziene zaken optreden met financiële consequenties. De inkoop- en aanbestedingsrisico's hebben met name betrekking op de projecten uit ZOG, waarin sprake is van een aanzienlijke aanbesteding (Ecohotel, Inspiratiecentrum, Slikken van Flakkee, e.d.).

Beheersmaatregelen:
1)zorgvuldige raming maken bij grote aanbestedingen inclusief een post 'onvoorzien', die samenhangt met belangrijke risico's,
2) in voorkomende gevallen laten toetsen van de raming door experts,

3) het doorlopen van een zorgvuldige aanbesteding op basis van een aanbestedingsbeleid, die aansluit op wet- en regelgeving,
4) met zorg opstellen (en zonodig laten toetsen) van contract en vraagspecificaties,
5) het nauwgezet uitvoeren van directievoering en contractmanagement tijdens de contractuitvoering;

Berekeningswijze: laag risico (5-10%, vooral aangezien de economische recessie van de afgelopen periode leidt tot aanbestedingsresultaten onder de ramingen); op basis van het meerjarenprogramma van ZOG bedraagt de totale omvang van inkoop circa 5,5 M€. Het betreft hier vooral inkooptrajecten voor het Inspiratiecentrum (circa 3 M€ waarvan de aanbesteding al heeft plaatgevonden, de toekomstige werkzaamheden t.b.v. Slikken van Flakkee, geprognosticeerd op 2,5 M€ en diverse kleinere realisatie, onderzoek- en adviesopdrachten. Het risicovolle deel – bepaald op basis van expert judgement - betrekking heeft op 10% van de totale 5,5 M€ (dus circa 550.000,=); De financiële impact van dit risico bedraagt derhalve 10% x 550.000,= zijnde €55.000,=.

4. Lagere inkomsten vanuit gronduitgifte (erfpacht) Ecohotel en overige exploitatieopbrengsten
Omschrijving risico: Het project Ecohotel genereert erfpachtopbrengsten die o.a. ook worden benut voor investeringen in natuurwaarden voor de Grevelingen. Daarnaast loopt het schap op termijn een theoretisch risico inzake zgn. eindvergoeding. Maar ook andere projecten leiden tot exploitatieopbrengsten, die ingezet worden voor bekostiging van andere projecten of voor reguliere Schapsactiviteiten. Stagnaties in de projectuitvoering of tegenvallende exploitatieresultaten e.d. kunnen leiden tot lagere opbrengsten. Het Inspiratiecentrum Grevelingen voorziet ook in substantiële exploitatie inkomsten.

Beheersmaatregelen:
1) realistische inschatting van toekomstige exploitatieopbrengsten in het ZOG-programma,
2) maken van duidelijke erfpacht- en exploitatiecontracten met exploitanten,
3) goed relatiemanagement met exploitanten;

Berekeningswijze: laag risico (5-10%, aangezien een groot deel van de inkomsten nagenoeg zeker zijn omdat de erfpachtcontracten getekend zijn en er een duidelijke exploitatie overeenkomst is overeengekomen m.b.t. het inspiratiecentrum met Kexcom). De inkomsten binnen het programma, waar nog onzekerheid over bestaat is voor deze gronduitgifte €110.000,=.

5. Niet-gekwantificeerde risico's
Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2% van de som van de structurele inkomsten. Voor De Zuidwestelijke Delta komt dit overeen met een bedrag van € 29.400. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor niet gekwantificeerde risico's.

6. Zeil- en Surfcentrum Brouwersdam
Voor diverse uitbreidingen van deze ondernemer heeft het Recreatieschap ingestemd met een nieuwe ondererfpachtovereenkomst voor 66 jaar. De ondernemer heeft geëist dat in deze overeenkomst de plicht van het Recreatieschap om water en stroom te leveren tot aan de perceelgrens wordt verlengd.
Voor het Recreatieschap betekent deze plicht een risico, omdat er geen duidelijkheid is of de schapsleidingen en –kabels voor deze periode aangesloten mogen blijven op het hoofdnet van Marina Port Zélande en Center Parcs naar het vasteland. Advies is om dit risico te concretiseren door een planeconomisch – en juridisch onderzoek naar de nutsontsluiting van de Kabbelaarsbank en de leverings- en investeringsplicht van betrokken partijen. Naar verwachting gaat Marina Port Zélande medio 2014 gebruik maken van haar planologische ruimte om de havenfaciliteiten aan de noordzijde van het bedrijf fors uit te breiden, wat de urgentie om duidelijkheid te verkrijgen over de nutscapaciteit op middellange termijn voor het Recreatieschap en haar ondernemers vergroot.

7. Inspiratiecentrum
Vanuit een oogpunt van risicobeheersing dient bijzondere aandacht uit te gaan naar de ontwikkeling door het schap van het Inspiratiecentrum Grevelingen. De aan deze vastgoedontwikkeling verbonden risico's betreffen zowel de realisatie (kosten in relatie tot budgetten en subsidietermijnen) evenals de exploitatie (kortlopend huurcontract en daaropvolgend leegstandsrisico, evenals de beoogde dekking

ten laste van de reguliere begroting). Het wordt noodzakelijk geacht ten aanzien van de stichtingskosten risicobeheersingsmaatregelen te treffen binnen het programma ZOG.
Het leegstandsrisico is van invloed op het noodzakelijke weerstandsvermogen. Leegstand kan zich voordoen omdat de marktbehoefte voor zulke omvangrijke en specifieke objecten erg beperkt is; leegstand zal zich voordoen op het moment van tussentijdse wijziging van huurder, functie e.d. (frictie). Een rekenkundige benadering kan zijn om rekening te houden met 1 jaar leegstand na elke 5 jaar verhuur; derhalve een bedrag van € 104.000 (overeenkomend met de eerste jaarhuur).

Risico	Kans	Incidenteel / Structureel	Financiële impact	Uitgaande van 4 jaar
1. Zandsuppletie	Incidenteel	Incidenteel	€ 25.000	€ 25.000
2. Subsidies	Midden risico	Incidenteel	€ 300.000	€ 300.000
3. Hogere uitgaven voortkomende uit tegenvallende inkoop- en aanbesteding:	Laag risico	Incidenteel	€ 55.000	€ 55.000
4. Lagere inkomsten vanuit gronduitgifte	Laag risico	Incidenteel	€ 110.000	€ 110.000
5. Niet-gekwantificeerde risico's			€ 29.400	€ 29.400
6. Zeil- en Surfcentrum Brouwersdam		Incidenteel	pm	pm
7. Inspiratiecentrum Grevelingen	Hoog risico	Incidenteel	€ 104.000	€ 104.000
Totaal			€ 623.400	€ 623.400

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend teneinde te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. De weerstandscapaciteit per 31 december 2015 is € PM. De ratio kan niet berekend worden omdat de balanspositie van het schap op het moment van het maken van deze begroting niet bekend is.

Financiering

In de wet FIDO (financiering decentrale overheden) worden de kasgeldlimiet en de renterisiconorm genoemd. Aan beide normen wordt voldaan.

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitstaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende jaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's.

Renteontwikkeling

De rentebaten zijn naar aanleiding van het verplicht schatkistbankieren bijgesteld naar nihil.

Bedrijfsvoering

De afspraken over de dienstverlening door G.Z-H aan de gemeenschappelijke regeling, worden vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst. De activiteiten die in het kader van de reguliere dienstverlening worden uitgevoerd, zijn per programma toegelicht in het programmaplan.

Productomschrijving	1. Bestuur	2. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3. Ontwikkeling	Algemene Dekkings-middelen	Totaal
Bestuursproducten	€ 95.100				€ 95.100
Juridische Zaken	€ 14.300				€ 14.300
Financiën	€ 49.800				€ 49.800
Gebiedsbeheer		€ 252.200			€ 252.200
Economisch beheer		€ 43.000			€ 43.000
Communicatie		€ 52.700			€ 52.700
Regelgeving & Handhaving		€ 92.400			€ 92.400
Planvorming en Gebiedsontwikkeling			€ 135.400		€ 135.400
Marketing & Productontwikkeling			€ 16.400		€ 16.400
Subtotaal	€ 159.200	€ 440.300	€ 151.800	€ -	€ 751.300
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud					€ 116.100
Totaal	€ 159.200	€ 440.300	€ 151.800	€ -	€ 867.400

Grondbeleid

Inleiding

In uw bestuur is aandacht gevraagd voor mogelijke risico's met betrekking tot grondposities en vastgoed. In de diverse stukken die in het kader van de begrotingscyclus ter vaststelling worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur (zoals programmabegroting, tussentijdse rapportage en jaarrekening) wordt inmiddels melding gemaakt van de belangrijkste risico's die mogelijkerwijze kunnen optreden in gebiedsontwikkelingen waarbij grondposities van het schap aan de orde zijn.
Daarnaast is de ambitie om aan de kaderstellende taak van het Algemeen Bestuur ook op het vlak van het te voeren grondbeleid, inclusief grondprijsbeleid en risicobeheersing, in de toekomst meer nadrukkelijk invulling te geven. Dat kan door het formuleren van randvoorwaarden en uitgangspunten op het vlak van:

- grondverwerving,
- (tijdelijk) beheer van grond en gebouwd vastgoed en
- gronduitgifte (bijvoorbeeld in de vorm van erfpacht) en het daarbij te voeren grondprijsbeleid.

In de overige onderdelen van deze begroting (met name bij de programma's 2 en 3) worden de ontwikkelingen op het gebied van grond en vastgoed beschreven en verantwoord op het niveau van specifieke lokaties en exploitaties. In deze paragraaf grondbeleid wordt, in samenhang met en aanvullend op de overige onderdelen van deze rapportage, ingegaan op met name de risico-aspecten die zijn verbonden aan de grondpositie van het schap, inclusief het gebouwd vastgoed dat in eigendom is bij het schap. Voor zover aan de orde worden de maatregelen beschreven die ter beheersing van eventuele risico's zijn genomen.

Grond en grondposities compartiment Haringvliet

Per 1 november 2013 viel er onder het beheergebied van het recreatieschap Haringvliet 76 ha grond, met 2 exploitaties. De verhouding in grondpositie was als volgt:

Grondpositie Haringvliet	76 ha
Eigendom	0 %
Erfpacht	43 %
Overig	57 %

Voor gronden geldt dat er per 31 december 2013 geen boekwaarde was opgenomen.

Grond en grondposities compartiment Grevelingen

Per 1 november 2013 viel er onder het beheergebied van het recreatieschap Grevelingen 8.241 ha grond, met 22 exploitaties. De verhouding in grondpositie was als volgt:

Grondpositie Grevelingen	8.241 ha
Eigendom	0 %
Erfpacht	96 %
Overig	3 %

Voor grond geldt dat er per 31 december 2013 geen boekwaarde was opgenomen.

Exploitaties

Het schap voert de ingezette professionaliseringsslag verder door in het beheer van de exploitatiecontracten. Belangrijke invalshoek bij de ingezette professionalisering is een zakelijke en marktconforme benadering. Daarbij is ingezet op tijdige indexering en gebruikmaking van de contractuele herzieningsmomenten.
Bij zowel de herziening als de (eerste) uitgifte van gronden wordt ter bepaling van de erfpachtcanon of de huurprijs uitgegaan van een marktconform rendement over de grondwaarde. Om deze grondwaarde te bepalen

wordt gebruik gemaakt van externe taxaties, tenzij sprake is van een weinig complexe situatie waarin op relatief eenvoudige wijze tot overeenstemming kan worden gekomen. Over het algemeen wordt het te hanteren rendementspercentage gebaseerd op de rente die op staatsleningen wordt verkregen, verhoogd met een toeslag voor risico's en beheer. Het schap hanteert een percentage van 5.

De huidige ongunstige economische conjunctuur is merkbaar bij het genereren van inkomsten uit lopende en nieuwe exploitaties. Nieuwe exploitaties komen lastiger van de grond. Het betalingsgedrag van bestaande exploitanten vraagt aandacht. Waar nodig en verantwoord worden met exploitanten afspraken gemaakt over betalingsregelingen waarbij behoud van inkomsten voor het schap uitgangspunt is maar waarbij in betalingsmomenten aansluiting wordt gezocht bij de cashflow van de exploitant.

Gebouwd vastgoed

Het schap is eigenaar van het volgende object:

Adres:	Functie:
Haven van Bommenede 1, Zonnemaire (erfpacht)	Steunpunt GZH en bedrijfsruimte

Dit object is in gebruik bij de G.Z-H en wordt betrokken bij de herijking huisvesting G.Z-H.

Bijlage 1. Conversiestaat Zuid Westelijke Delta 2015

Productomschijving	BEGROTING 2015 HaringVliet saldo 2015		BEGROTING 2015 Zuid Westelijke Delta saldo 2015	lasten 2015	baten 2015	saldo 2015
Bestuurlijke aangelegenheden						
Dienstverlening G.Z-H	29.300-		65.800-	95.100	-	95.100-
Materiele lasten	3.800-		10.200-	14.000	-	14.000-
Bestuursproducten	33.100-		76.000-	109.100	-	109.100-
Dienstverlening G Z-H	2.900-		11.400-	14.300	-	14.300-
Materiële lasten	1.500-		-	1.500	-	1.500-
Juridische Zaken	4.400-		11.400-	15.800	-	15.800-
Dienstverlening G Z-H	33.600-		16.200-	49.800	-	49.800-
Materiële lasten	3.900-		314.417	14.000	324.517	310.517
Financiën	37.500-		298.217	63.800	324.517	260.717
Totaal Bestuurlijke aangelegenheden	**75.000-**		**210.817**	**188.700**	**324.517**	**135.817**
Inrichting, Beheer en Exploitatie						
Dienstverlening G.Z-H TBM	24.800-		227.400-	252.200	-	252.200-
Materiële lasten	167.254-		474.492-	2.239.592	1.600.100	639.492-
Gebiedsbeheer	192.054-		724.328-	2.516.482	1.600.100	916.382-
Dienstverlening G.Z-H	8.800-		34.200-	43.000	-	43.000-
Materiële lasten	16.200-		518.950	55.700	558.450	502.750
Economisch beheer	25.000-		484.750	98.700	558.450	459.750
Dienstverlening G.Z-H	3.600-		49.100-	52.700	-	52.700-
Materiële lasten	1.700-		44.800-	46.500	-	46.500-
Communicatie	5.300-		93.900-	99.200	-	99.200-
Dienstverlening G.Z-H	22.600-		69.800-	92.400	-	92.400-
Regelgeving & Handhaving	22.600-		69.800-	92.400	-	92.400-
Totaal inrichting, beheer en exploitatie	**244.954-**		**403.278-**	**2.806.782**	**2.158.550**	**648.232-**
Ontwikkelingen						
Dienstverlening G.Z-H	17.400-		118.000-	135.400	-	135.400-
Planvorming en Gebiedsontwikkeling	17.400-		118.000-	135.400	-	135.400-
Dienstverlening G.Z-H	-		16.400-	16.400	-	16.400-
Marketing & Productontwikkeling	-		16.400-	16.400	-	16.400-
Totaal ontwikkelingen	**17.400-**		**134.400-**	**151.800**	**-**	**151.800-**
Algemene Dekkingsmiddelen						
onvoorziene lasten	2.100-		7.100-	9.200	-	9.200-
Onvoorzien	2.100-		7.100-	9.200	-	9.200-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen (onvoorzien)	**2.100-**		**7.100-**	**9.200**	**-**	**9.200-**
Totaal reguliere bedrijfsvoering	**339.454-**		**333.961-**	**3.156.482**	**2.483.067**	**673.415-**
Diverse lasten en baten						
Totaal diverse lasten en baten	-		-	-	-	-
Kredieten lasten en baten						
	-		-	-	-	-
Totaal kredieten lasten en baten	-		-	-	-	-
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	**339.454-**		**333.961-**	**3.156.482**	**2.483.067**	**673.415-**
Resultaatbestemming						
Totaal storting reserves programma 1	-		404.287-	404.287	-	404.287-
Totaal onttrekkingen reserves programma 1	-		-	-	-	-
Totaal programma 1	-		404.287-	404.287	-	404.287-
Totaal storting reserves programma 2	-		20.000-	20.000	-	20.000-
Totaal onttrekkingen reserves programma 2	5.532		701.148	-	706.680	706.680
Totaal programma 2	5.532		681.148	20.000	706.680	686.680
Totaal storting reserves programma 3	-		750.000-	750.000	-	750.000-
Totaal onttrekkingen reserves programma 3	-		340.000	-	340.000	340.000
Totaal programma 3	-		410.000-	750.000	340.000	410.000-
Totaal storting reserves Algemene Dekkingsmiddelen	-		-	-	-	-
Totaal onttrekkingen reserves Algemene Dekkingsmiddelen	-		-	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-		-	-	-	-
Totaal resultaatbestemming	**5.532**		**133.139-**	**1.174.287**	**1.046.680**	**127.607-**
RESULTAAT NA BESTEMMING	**333.922-**		**467.100-**	**4.330.769**	**3.529.747**	**801.022-**
Algemene Dekkingsmiddelen						
Provincie Zuid-Holland				-	291.937	
Provincie Zeeland				-	116.775	
gemeente Goeree Overflakkee				-	34.238	
Gemeente Schouwen-Duiveland				-	24.150	
Provincie Zuid-Holland					66.784	
Cromstrijen				-	24.966	
gemeente Goeree Overflakkee				-	94.379	
gemeente Bernisse				-	35.407	
gemeente Hellevoetsluis				-	112.386	
Deelnemersbijdrage					**801.022**	
Totaaltelling lasten en baten				**4.330.769**	**4.330.769**	

Notitie Compartimentering

Ontwerp-Begroting Zuidwestelijke Delta 2015 (bijlage 1)

1. Inleiding

Ter bespreking ligt voor de eerste ontwerp-begroting 2015 voor het natuur- en recreactieschap Zuid Westelijke Delta (afgekort Zuidwestelijke Delta Groenalliantie of ZWD). De Zuidwestelijke Delta is de op 1 juli 2014 in gebruik genomen nieuwe rechtspersoon, waarin de voormalige deelnemers uit de natuur- en recreatieschappen De Grevelingen (GR) en Haringvliet (HV) voortaan hun bestuurlijke krachten bundelen op het gebied van (strategisch) groenbeheer en diverse vormen van recreatieve ontwikkeling in het buitengebied. Het door de opgeheven schappen toegekende werkbudget voor 2014 benut de Zuidwestelijke Delta voor uitgaven, die in de kwartiermakersfase nodig zijn voor het bedrijfsmatig en juridisch inrichten van de Zuidwestelijke Delta. Eén van de eerste activiteiten in deze fase is het opstellen van een begroting voor 2015. Totdat er op 6 maart 2015 een door het AB vastgestelde begroting 2015 is, staat de Zuidwestelijke Delta onder preventief toezicht van de minister van BZK.

Artikel 28 – 29 GR
Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
Voor de vaststelling van de begroting is ¾ meerderheid vereist, w.o. in ieder geval de stemmen van de provincie.
Regels voor zienswijze raden/PS (proceduretermijn 8 weken) en ter inzage legging.
Toezending aan BZK voor 15 juli.

De begroting Zuidwestelijke Delta is de samenvoeging van de exploitatiebegroting en balans van de opgeheven schappen Haringvliet en Grevelingen. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat voor beide genoemde werkgebieden in de begroting Zuidwestelijke Delta compartimenten in stand worden gehouden. Twee vertrekpunten zijn hierbij van doorslaggevend belang. Er komt geen verandering in de hoogte van de inwonersbijdrage en in de vermogenspositie van genoemde werkgebieden op het moment van overheveling naar de begroting Zuidwestelijke Delta 2015. Dit laat onverlet dat het AB kan besluiten om naast de eigen compartimenten een gezamenlijke begroting Zuidwestelijke Delta op te stellen (ontwikkelen doorzetkracht en efficiëncy, minimalisering administratiekosten).

Artikel 33 GR: Garantstelling
Voor elk van de twee delen (compartimenten) van het werkgebied GR en HV wordt het nadelig saldo bepaald en vervolgens verdeeld volgens de oorspronkelijke afspraken omtrent de twee compartimenten

Indien het algemeen bestuur bij begroting besluit dat een deel van het nadelig exploitatiesaldo niet ten laste van één van de te onderscheiden deelgebieden wordt gebracht, bepaalt zij tevens de daarbij behorende verdeelsleutel.

2. Uitgangspunten

Bij het opzetten van de ontwerp-begroting 2015 is ambtelijk uitgegaan van onderstaande uitgangspunten. De strekking van deze uitgangspunten komt overeen met hetgeen in schapsverband bestuurlijk is besproken bij de voorbereiding van de gemeenschappelijke regeling Zuidwestelijke Delta.

Exploitatiebegroting 2015

- Begroting van Ongewijzigd beleid;
  Nieuwe investeringsvoorstellen die in beide gebiedsdelen zijn opgekomen na .. juli 2014, dienen in het kader van de besluitvorming over de begroting 2015 bij begrotingswijziging aan het DB en AB Zuidwestelijke Delta separaat voorgelegd te worden. Dit is anders als het om uitgaven gaat die noodzakelijk zijn voor de vereffening van het vermogen van de opgeheven schappen GR en HV (artikel 9, lid 3 WGR).
- Instandhouding van de huidige natuur en recreatieve waarden gaan uit van eenzelfde niveau van inbreng;
  Met andere woorden: het beheer van de gebieden blijft bij samenvoeging op hetzelfde niveau gehandhaafd als daarvoor.
- Er behoeft geen (financiële) inhaalslag gemaakt te worden om een (financiële) gelijkschakeling te krijgen;
  Er is op het moment van samenvoeging in de exploitatiebegroting geen financieel tekort in één van beide gebiedsdelen.
- De begroting wordt gebaseerd op dezelfde deelnemersbijdrage als van de oude schappen GR en HV 2014.
- Begroting 2015 van GR en HV is apart inzichtelijk gemaakt; opgeteld tot begroting 2015 ZWD.
  Het volume in de exploitatiebegroting van de opgeheven schappen is na samenvoeging mede op grond van de geldende dienstverleningsovereenkomsten gelijk gebleven.
- De exploitatie begroting 2015 gaat niet uit van specifieke verantwoording per compartiment. De (onderhouds-) bestekken worden voor het totale gebied in de markt gezet (schaalvoordelen).
- De projecten en/of kredieten worden afzonderlijk geadministreerd en verantwoord.
  Op deze wijze is inzicht in zowel het specifieke project/krediet als in de compartimentering.

Balans Zuidwestelijke Delta (ZD)

- Inbreng van Activa en Passiva van GR en HV in ZWD vindt plaats na vaststelling van de jaarrekening 2014 GR en HV.
  Na deze vaststelling zijn de opgeheven schappen feitelijk geliquideerd.
- GR en HV brengen zelfde bedrag aan in de algemene reserve van de ZWD.
  Beginsel van gelijke inbreng.
- GR brengt de eigen middelen GR over in een investeringsreserve voor het compartiment GR
- HV brengt eigen middelen over in een investeringsreserve compartiment HV
  Deze investeringsreserves dienen voor het realiseren van projecten/kredieten in de eigen werkgebieden/compartimenten
- Daarnaast kent de ZWD ook een algemene investeringsreserve voor het totale gebied ter dekking van nieuwe projecten / kredieten.

De balans van de ZWD kent in beginsel minimaal de volgende reserves

- Algemene Reserve (ZWD) — Beginsel van gelijke inbreng
- InvesteringsReserve compartiment GR — Alle eigen middelen GR
  Kredieten
  Projecten
  Alle huidige reserves worden in deze nieuwe investeringsreserve opgenomen.
  Hiermee wordt het doel van deze reserve verbreed.)
- Investering Reserve compartiment HV — Alle eigen middelen HV
  Kredieten

Projecten
Alle huidige reserves worden in deze nieuwe investeringsreserve opgenomen. Hiermee wordt het doel van deze reserve verbreed.)

- Investeringsreserve ZWD Algemeen — Beginsel van gelijke inbreng
  Kredieten
  Projecten

- Vervanginsinvesteringen Reserve (ZWD)
  Vervangen kapitaalgoederen in relatie tot Groot Onderhoud

Gebiedsadviescommissies

- Adviseren over de investeringsreserve van de onderscheiden gebiedsdelen GR en HV.
- Ten behoeve van kredieten en projecten (ontwikkeling en beheer).

3. Vervolgproces en tijdpad

- Het DB ZWD stelt de ontwerp begroting 2015 (ongewijzigd beleid per 1 juli 2014) vast op 5 december 2014 en legt deze samen met een aanbiedingsbrief en de notitie Compartimentering voor advies voor aan de deelnemers. Adviestermijn is 8 weken (was voorheen 6 weken).
- Nieuwe investeringsvoorstellen voor 2014 en 2015 worden in de vorm van een begrotingswijziging separaat aan DB (5 december) en AB Zuidwestelijke Delta (6 maart) ter besluitvorming voorgelegd.
- Na verwerking van de ingekomen adviezen stelt het AB Zuidwestelijke Delta de begroting vast in haar vergadering op 6 maart 2015. In diezelfde vergadering worden de rechten en plichten aanvaard van de opgeheven schappen GR en HV.
- De vastgestelde begroting 2015 wordt toegezonden aan de minister van BZK met het verzoek het preventief toezicht op te heffen.

Bijlage 3

g·z·h

Ontwikkeling, inrichting en beheer van recreatie en natuur

Toelichtende brief (2014-496798244), behorende bij
- Najaarsrapportage 2014
- Ontwerpbegroting Deltaschap 2015

Geachte bestuursleden,
In de vorige bestuursvergadering van 17 oktober heeft het DB van de Grevelingen een aantal besluiten over financiële aangelegenheden, waaronder de vaststelling van de najaarsrapportage van de Grevelingen en besluitvorming over betaald parkeren aangehouden en verbonden aan de nieuwe begroting voor 2015 en aan de herijking van de meerjarenbegroting Grevelingen. Ten aanzien van een aantal vraagstukken is verzocht om in het kader van de begroting en de herijking van de meerjarenbegroting meer inzicht te verschaffen. Het betreft onder andere in de balans ´groen-rood´ in het programma, duidelijkheid over de inzet van de SNL-subsidies in relatie tot het natuurbeheer en het vraagstuk van het financieel perspectief op lange termijn van het Natuur- en Recreatieschap, in het bijzonder ten aanzien van de afname van de beschikbare middelen vanuit de afkoopsom uittreding Rijk. Deze onderwerpen hebben in het kader van de herijking nadrukkelijk aandacht en zullen in het kader van deze herijking op een transparante wijze aan het Bestuur worden gepresenteerd.

Procesvoorstel
Aangezien het takenpakket van het natuur- en recreatieschap de Grevelingen en het natuur- en recreatieschap Haringvliet per streefdatum 1-1-2015 overgaat naar het nieuwe natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta (Deltaschap), is het noodzakelijk om per 1-1-2015 te beschikken over een door het DB en AB vastgestelde begroting voor dat jaar als basis voor rechtmatige uitgaven voor de noodzakelijke werkzaamheden. Om die reden is ter vaststelling een ontwerpbegroting voor 2015 voor het Deltaschap samengesteld. Deze ontwerpbegroting is opgesteld conform eerdere afspraken (compartimentering) en opgebouwd uit de combinatie van de eerder dit jaar vastgestelde begrotingen van Grevelingen en Haringvliet. Dit met de kanttekening, dat deze nieuwe begroting op onderdelen uitgaat van verschillende uitgangspunten, die tot voor kort golden voor de twee Schappen. Zo zijn de geprognostiseerde kosten voor het beheer en onderhoud voor het Grevelingen-deel gebaseerd op calculaties op basis van TBM (Terrein Beheer Model) en voor het Haringvliet niet.

De afgelopen periode is de herijking van de programmabegroting voorbereid. Aangezien de eerste resultaten het beeld oproepen, dat enkele begrotingsonderdelen wijzigen ten opzichte van eerder gepresenteerde begrotingen, zijn deze onderdelen nader in onderzoek genomen. Dit nadere onderzoek zal zijn beslag krijgen in de komende 2 maanden en wordt aan het DB van het Deltaschap ter bespreking voorgelegd op 6 maart 2015.

Wij stellen voor om in het eerste kwartaal van 2015 een eerste begrotingswijziging voor het Deltaschap voor te bereiden, waarbij zowel de uitkomsten van de herijking worden verwerkt, maar tegelijk ook gelijke uitgangspunten worden gerealiseerd voor beide compartimenten van de begroting.
Het voorstel is om tijdens de bestuursvergadering van 6 maart 2015 zowel de resultaten van de herijking van de programmabegroting te presenteren als enkele voorstellen inzake gelijkschakeling van uitgangspunten tussen de twee compartimenten (Grevelingen en Haringvliet) in de begroting. Na bespreking op de 6 maart kunnen deze 2 voorstellen worden verwerkt tot een 'definitief' bestuursvoorstel voor de aanpassing van de begroting voor 2015. We voorzien de behandeling van deze bestuursvoorstellen in de vergadering van respectievelijk 10 april (DB) en 18 juni (AB).

Aandachtspunten
Het vraagstuk van de balans tussen 'groene' en 'rode' heeft grote aandacht. Het heeft in het bijzonder betrekking op de inrichting van het programma 'Zicht op de Grevelingen 2'. Met alle stakeholders, waaronder de natuurorganisaties, zal in overleg worden getreden om tot een verbeterd ZOG2 Uitvoeringsplan te komen met verbeterde balans tussen 'groen' en 'rood'. Er zal sprake zijn van een breed regionaal overleg en zorgvuldigheid en draagvlak staan hierbij voorop. Om die reden zal het Uitvoeringsprogramma 'Zicht op de Grevelingen 2' niet eerder dan medio 2015 gereed zijn. De procedure voor verbetering (2014-496690151), die is opgesteld naar aanleiding van de brief van zes natuur- en milieuorganisaties en is besproken in de DB-vergaderingen van respectievelijk de Grevelingen en de Zuidwestelijke Delta op 17 oktober j.l., gaat in punt 2 hier eveneens op in.

Thans loopt ook een nader onderzoek naar de bestemming van de SNL subsidies t.b.v. het natuurbeheer. Wij beoordelen momenteel opnieuw de aantoonbaarheid van het realiseren van de natuurbeheer-doelstellingen, de middelen die daarvoor worden ingezet en de subsidie die daarvoor is toegekend. Over onderzoek rapporteren wij eveneens op 6 maart aanstaande aan het DB.

Naast de benutting van de rentebaten van de afkoopsom Rijk wordt jaarlijks een deel van de afkoopsom Rijk benut voor de financiering van het programma voor de Grevelingen. Daardoor neemt de totale reserve af en daarmee ook de jaarlijkse renteopbrengsten. Deze afname is in de komende meerjarenbegrotingsperiode 2015-2019 nog beperkt, maar in de jaren daarna neemt e.e.a. sterk af. Volgens de huidige schema´s zal de afkoopsom Rijk in zijn geheel zijn benut rond 2028. Om op lange termijn ook het beheer van de natuurvoorzieningen mogelijk te maken, is de afgelopen tijden aandacht gegeven aan de ontwikkeling van enkele recreatieve voorzieningen. Deze leiden tot inkomsten uit huur, exploitatie en (onder)erfpachten. De verwachting is, dat deze ontwikkeling in de komende vier jaren zichtbaar wordt.

Daarnaast zal de realisatie van het Rijksstructuurvisie ook in financiële zin grote impact hebben. Maar over de aard en omvang is thans – en naar verwachting begin volgend jaar – geen duiding te geven en evenmin of en hoe het effect heeft op de financiering van het Schap op de lange termijn. In het kader van de herijking van de meerjarenbegroting 2015-2019 gaan we nader in kwalitatieve zin in op het lange termijn financierings-perspectief.

Hoogachtend,

ir. A.F. Koeneman
Directeur G.Z.H